

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

09 Temmuz 2014 Çarşamba

ADALET KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

09 Temmuz 2014 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

**Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Tasarısı (Devam)**

1:23

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:23
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	1:3
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.) (Bursa)	3:4
Madde 1	4:5
Madde 2	5
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	5, 6:7
Mehmet ATALAY (Basın İlan Kurumu Genel Müdürü)	5:6, 6:7
Önerge	7
Gerekçe	7
Madde 3	7
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	8, 9
Murat BAŞESGİOĞLU (İstanbul)	8
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	8, 10
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.) (Bursa)	9
Av. Oktay HUDUTİ (Basın Konseyi Temsilcisi)	9:10
Madde 4	10
Madde 5	11
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	11
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.) (Bursa)	11
Av. Oktay HUDUTİ (Basın Konseyi Temsilcisi)	11
Madde 6, 7	12
Osman Oktay EKŞİ (İstanbul)	12
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	12:13
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.) (Bursa)	13:14
Madde 8	14
Önerge	14
Dilek AKAGÜN YILMAZ (Uşak)	14:15
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.) (Bursa)	15

Osman Oktay EKŞİ	(İstanbul)	15
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	15:16
Madde 9		16
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	16:17, 17
Mehmet ATALAY (Basın İlan Kurumu Genel Müdürü)		17
Madde 10		17
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	18
Av. Oktay HUDUTİ (Basın Konseyi Temsilcisi)		18
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.)	(Bursa)	19
Madde 11, 12		19
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	19
Madde 13		20
Av. Oktay HUDUTİ (Basın Konseyi Temsilcisi)		20
Madde 14		20
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	20:21
Madde 15, 16		21
Bülent ARINÇ (Başbakan Yrd.)	(Bursa)	21:22
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	22:23

Açılma Saati: 11.04

Kapanma Saati: 12.55

9 Temmuz 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Mustafa Kemal ŞERBETÇİOĞLU (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyelerini, üye olmayan milletvekili arkadaşımı -çoğul kullanmıyorum, kullanma imkânım yok, sayı ona müsait değil- bürokratları, diğer katılımcıları gönülden saygıyla selamlayarak, şu anda huzura gelen Bakanımızla birlikte, teşekkür eden toplantı yeter sayısı temelinde, malumunuz olan gündemle çalışmaları başlatıyorum, hayırlı olmasını diliyorum.

Önceden, süreç içerisindeki son noktadan başlıyoruz. Genelî üzerinde müzakere yapmış idik ve -bir arkadaşımız, sanıyorum Dilek Hanım, Ali Rıza Bey tam ortada- alt komisyona göndermiştik. Ben genelî üzerindeki tamamlanmayan müzakere bölümünü arkadaşlara söz vererek tamamlamak ve maddelere geçmek istiyorum.

Söz almak isteyen var mı arkadaşlar yoksa maddelerden başlayacağız.

Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, bu tasarının aslında biz bir dahaki döneme geleceğini düşünüyorduk.

BAŞKAN – Ben de öyle düşünüyordum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani siz bu döneme, bugüne koymuşsunuz, biz de görevimiz gereği geldik ve gereğini yapıyoruz.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu tasarı özellikle İnternet haber sitelerinin Basın Kanunu kapsamında değerlendirilerek Basın Kanunu kapsamındaki haklardan yararlandırılması ve aynı zamanda da bu, Basın Kanunu kapsamındaki haklardan yararlanmaları nedeniyle de bu, İnternet haber sitelerinin Basın İlan Kurumundan ilanlar alabilmelerine yönelik aslında bir düzenlemedir. Yani ilk bakışta bu yönüyle, bu gerekçelerle olumlu gibi görünmüş olsa da bizim alt komisyonda da belirtmiş olduğumuz çekincelerimiz vardır ve özellikle basınla ilgilenen arkadaşlarımızın, bu konudaki örgütlerin çok ciddi eleştirileri vardır. Bu eleştiriler alt komisyonda kısmi olarak düzeltilmiş olsa da tam anlamıyla düzeltililebilmiş değildir.

Şimdi, özellikle beyanname vererek, bu, Basın Kanunu'na tabi olan İnternet haber sitelerindeki kişilerin gazeteci sıfatı kazanacağından bahsedilmektedir. Oysaki şimdiye kadarki uygulama, hâlen daha geçerli olan uygulama, İnternet haber sitelerinde fikir ve sanat işlerinde çalışanların tümünün gazeteci olarak nitelendirilmesi Yargıtay kararıyla aslında bir kararlılık kazanmıştır.

Şimdi, sadece beyanname veren İnternet haber sitelerindekileri gazeteci olarak nitelendirmek, diğerlerinin Basın Kanunu'ndan kaynaklanan bazı haklarını ortadan kaldıracak niteliktedir. Bu nedenle, bunun düzeltililebileceğini düşünüyoruz. Yani gazeteci sıfatı, beyanname versin vermesin, bütün İnternet haber sitelerinde fikir ve sanat eserlerini yaratanlara verilebilir ama Basın İlan Kurumundan eğer mutlaka bir ilan alınması konusu belirtiliyorsa bu da ayrıca bir hüküm olarak konulabilir. Ama şu anki durumdan daha geriye gidecek, İnternet haber sitelerinde gazeteci sıfatını ortadan kaldıracak, bu şekilde bir düzenleme yapılmasının doğru olmadığını, hakların daha da geriye götürüldüğünü belirtiyoruz.

Aynı zamanda, basın kuruluşlarının, basın emekçilerinin bazı talepleri var; bunlar da ne yazık ki yerine getirilmemiştir. Özellikle, ücreti ödenmeyen gazetecinin iş akdini haklı sebeple feshetmesi gibi, emeklilik için sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayan gazetecilerin diğer çalışanlar gibi işten ayrılarak kıdem tazminatını alabilmesine dönük talepler de ne yazık ki bu tasarıda yerine getirilmemiştir.

Bunun yanında, özellikle, bu, 3'üncü maddede "İnternet ortamında haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan süreli yayın" olarak İnternet haber siteleri belirtilmektedir. Bu durumda, örneğin kendi bloğunda kendi

düşüncelerini beyan eden akademisyenlerin ya da değişik kuruluşların bu türden blog siteleri de İnternet haber sitesi niteliğinde görülecek midir? Bu konuda bazı sakıncaların olduğu ya da eksikliğin olduğu kanaatindeyiz.

En önemli maddelerden bir tanesi de 5'inci maddedir. 5'inci maddede özellikle, bu, İnternet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin de Basın Kanunu'ndan yararlanacağı belirtilmiş olup Basın Kanunu'nun 12'nci maddesinde gazetecilerin haber kaynaklarını açıklamaya zorlanamayacağı belirtilmektedir. Oysaki bu tasarının -yani artık önceki hâlden bahsediyorum- 5'inci maddesinde ise Basın Kanunu'ndan yararlanmalarının yanında, 5651 sayılı Yasa'daki 4, 5 ve 6'ncı maddelerin de sınırlaması içeriğinde olduklarını görüyoruz. Ne diyor bu 5651 sayılı Yasa'daki 4, 5 ve 6'ncı maddeler? Özellikle, haber kaynaklarını açıklamaya dönük, TİB istediği zaman, İletişim Başkanlığı istediği zaman bunları vermek durumunda kalıyorlar. O zaman, Basın Kanunu'nun 12'nci maddesinde "Haber kaynaklarını açıklayamaz." derken, İnternet haber sitelerindeki gazetecilere "5651 sayılı Kanun'daki yükümlülükleri de devam ediyor." dediğiniz zaman, o zaman işte bunların TİB istediği zaman, haber kaynakları dâhil, açıklamak durumunda kalmaları söz konusu oluyor ki bu, basın özgürlüğüne kesinlikle aykırıdır; bunun özellikle düzeltilmesi lazımdır. Bir kere, İnternet haber sitelerinde gazeteci sıfatı taşıyanların bu 4, 5 ve 6'ncı maddelerdeki durumdan ayırık bir durumları olduğunun anlatılması lazım. Yoksa hiç atıf yapılmasa bile, İnternet ortamındaki işlenen her türlü suç ya da düzenlemeler 5651'e tabi olacağı için atıf yapılmasa bile yine bu sınırlamalarla karşı karşıya kalacaklardır. Bizim önerimiz, özellikle gazeteci sıfatını taşıyanların haber kaynağını açıklamayacağı konusunda ayırık bir düzenlemenin gerektiği yönündedir.

Yine, 6'ncı maddesinde...

BAŞKAN – O maddelerde konuşalım mı onları?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yok, yani ben genel olarak bir belirtiyim Başkanım, ona göre de...

BAŞKAN – Daha mı faydalı olur acaba? Tekrarlamaktan kurtulursunuz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani düşüncelerimizi biraz daha derli toplu belirtmiş oluruz en azından.

Şimdi, özellikle yazılı basında beyannamenin yasaya aykırı olmasından kaynaklanan bir durum söz konusu olduğunda yazılı basının durdurulması söz konusu olabiliyor. Şimdi, bu 6'ncı madde çerçevesinde İnternet haber sitelerindeki haberlerin durdurulması söz konusu olmuyor, bu olumlu bir şeydir. Ancak buna rağmen, özellikle İnternet haber sitelerinde beyanname verilmemesi ya da yasaya aykırı beyanname verilmesi söz konusu olduğunda orada çalışan gazetecilerin basın kartının iptali yoluna gidiliyor. Yani yazılı basında basın kartının iptali yoluna gidilmezken, İnternet haber sitelerinde yazan gazetecilerin basın kartının iptali yoluna neden gidilmektedir? Yani böylesine bir eşitsizlik neden vardır? Bunun çok ciddi bir sorun olabileceğini, gazetecilik faaliyetlerinin bu şekilde engellenmesi ya da basın kartının getirdiği olumlu yaklaşımlardan uzaklaştırılabileceklerini düşünüyoruz. O nedenle de bu şekilde basın kartının iptali yoluna da gidilmez ama eğer beyannamenin yasaya aykırı bir durumu söz konusuysa para cezası da söz konusu olabilir. Yani önemli olan burada, yazılı basında, Basın Kanunu'nun getirdiği o haklar ile İnternet haber siteliğinde verilen hakların birbiriyle çelişkili olmaması ve İnternet haber sitelerinde çalışanların daha zor durumda bırakılmayacak bir durumun söz konusu olması lazımdır.

Bunun yanında, özellikle teslim ve muhafaza yükümlülüğüyle ilgili de bir düzenleme var. Yazılı basında cumhuriyet başsavcılıklarına her türlü ürettikleri materyalleri teslim etme yükümlülüğü getirilmesine rağmen, bu, İnternet haber siteliğiyle ilgili "yetkili merci" denilerek... Yani bu konu, onların doğrudan doğruya bilgi verecekleri ya da belli materyalleri teslim edecekleri yer yetkili merci olarak belirtilmiştir. Yetkili merci neresidir? Yani diğerinde "cumhuriyet başsavcılığı" denilmesine rağmen, bu konuda neden bir açıklama yapılmamaktadır? Yetkili merci TİB midir, MİT midir, yoksa cumhuriyet başsavcılığı mıdır? Bu konunun açıklanması gerektiğini yine buradan belirtmek istiyorum.

Tasarının 9'uncu maddesinde düzeltme ve cevap hakkı İnternet haber siteleri açısından düzenlenmekte ancak son fıkra ile İnternet haber sitelerinde içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi konusunda yine 5651 sayılı Yasa'ya atıf yapılmaktadır. 5651 sayılı Yasa'da yapılan son değişiklikler ile TİB tek başına erişimin engellenmesine karar verebilmektedir. Bu ise İnternet haber sitelerinin Basın Yasası çerçevesinde korunması gereken özgürlüğünü engelleyebilecek, sansür ya da otosansüre yol açabilecek düşüncesindeyiz. 5651 sayılı Yasa'ya atıf yapılmaksızın, basın özgürlüğü ve kişilik haklarının dengeli bir şekilde korunacağı, yargı kararının esas alınacağı bir düzenlemenin bu madde içinde yapılması çok daha uygun olacaktır diye düşünüyoruz.

Yine, 11'inci maddede "Düzeltilme ve cevabın yayınlanmaması" başlığı altında İnternet haber sitelerinin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesinin yaptırımları düzenlenmektedir. Ancak burada, bu, söz konusu cevap ve düzeltme hakkını yayınlamayanlarla ilgili, yazılı basında özellikle tirajı 100 bini geçen 2 gazetede ilan şeklinde yayınlanacağı düzenlenmişken, İnternet haber sitelerinde Basın Kanunu kapsamında faaliyet gösteren 2 İnternet haber sitesinde yayınlanmasına karar verileceği belirtilmekte, bu sitelerin izlenme

oranları söz konusu edilmemektedir. Aynı zamanda, alt komisyon çalışmaları sırasında basın kuruluşlarından gelen arkadaşlarımız bunun masraflarının kimin tarafından karşılanacağı... Yani İnternet haber sitesi cevap ve düzeltmeyi yayınlamadı, bunun masrafları kim tarafından karşılanacak? Yani bu konuda belli haber sitelerinde yayınlanabilecek ama masraflarını kim karşılayacaktır? Bu konuda da aslında bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Onun yanında, Basın Kanunu'nun 11'inci maddesindeki cezai sorumluluk, 13'üncü maddesindeki hukuki sorumluluk ve 27'nci maddesindeki görevli mahkemeler ve yargılama usulü maddelerine İnternet haber siteleri de eklenerek bu maddelerdeki yükümlülüklerin İnternet haber siteleri açısından da geçerli olması sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak cezai sorumluluk açısından Basın Kanunu'nun 19, 20, 21, 22, 24, 25'inci maddelerinde belirtilen suçlara atıf yapılmadığından, suç ve cezada kanunilik ilkesi çerçevesinde İnternet haber sitesi vasıtasıyla işlenebilecek bu suçlardan dolayı cezai sorumluluk söz konusu olmayabilecektir. Bu ise yazılı basın aleyhine, İnternet basını lehine bir eşitsizliğe yol açacaktır. Yani siz eğer yazılı basında belli suçları öngörüyorsunuz ve bu suçlarla ilgili bir yaptırım koyuyorsanız, İnternet haber sitediliğinde de benzer şekilde bir yaptırım koymak gereklidir diye düşünüyoruz.

Diğer yandan Basın Kanunu'nda yazılı basına ilişkin cezai ve hukuki sorumluğun kimlere ait olduğu çok açıkça belirtilmiştir. Ancak İnternet haber sitelerinde cezai ve hukuki sorumluluğu paylaşan kişilerin ayrıntılı bir şekilde belirtilmemesi hatalıdır diye düşünüyorum.

Sonuç olarak, İnternet haber sitelerinin ve çalışanlarının Basın Kanunu kapsamına alınarak belli haklardan, basın özgürlüğünden, basın kartı, resmî ilan ve reklamlardan yararlandırılması ve bunun karşılığında da belli yükümlülüklerin getirilmesi iddiasıyla hazırlanan bu tasarı istenilen amaca ulaşılabilir nitelikte değildir. Basın Kanunu'nun ruhuna uymayan, İnternet haber sitelerinin çok ciddi bir şekilde sansürlenebileceği sakıncalı maddeleri içermektedir. Üstelik cezai ve hukuki sorumlulukta da olduğu gibi, pek çok eksiklik ve boşluk bulunmaktadır.

Bu nedenle, basın ve gazeteci örgütlerinin belirttiği gibi, demokratik, özgürlükçü, İnternet medyasıyla ilgili dünyadaki olumlu örneklerin de incelendiği, yazılı basın ve İnternet medyasının özelliklerinin göz önünde alındığı yeni bir basın kanunu gereklidir.

Ülkemizde antidemokratik uygulamalar sonucunda, fiilî sansür ve otosansürün sıradanlaştığı, gazetecilerin iktidarın talimatıyla işten atıldığı, ne yazacaklarına, nasıl yazacaklarına dahi Başbakanın karıştığı, muhalif gazetecilerin cezaevine atıldığı, basın özgürlüğünün rafa kaldırıldığı bu ortamda bu tasarının da aynı anlayışla hazırlandığını görüyoruz.

İnternet ortamındaki yayınların ve işlenen suçların düzenlenmesine dair 5651 sayılı Yasa'daki son yapılan değişikliklerin ardından hazırlanan bu tasarıda sürekli 5651 sayılı Yasa'ya atıf yapılması nedeniyle İnternet haberliliğinin üzerinde ciddi baskıların uygulanmak istendiği, resmî ilan ve reklamlar yoluyla ekonomik olarak desteklenen yandaş bir İnternet medyası yaratılmak istendiği çok açık görülmektedir. Muhalif olan İnternet medyası ise basın kartının iptali, resmî ilan ve reklamlardan mahrum bırakılma, TİB tarafından haber kaynaklarını açıklamaya zorlanmaya kadar çok ciddi baskılar altında kalabilecektir. Hazırlanan tasarı İnternet medyasına özgürlük değil, aksine çok ciddi baskılar getirmektedir. Bu nedenle Komisyonumuzda görüşlerimizin ve önerilerimizin dikkate alınarak daha özgürlükçü ve demokratik bir yasa tasarısının hazırlanması gerektiğini düşünüyor, saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Oktay Bey, bu müzakereyi açışta geneli üzerindeki ilk sözü zatıdevletlerine vermiştik. Madde üzerinde verimli düşüncelerinizi inşallah... Çünkü geneli üzerindeki müzakereyi dinledik, maddelere geçiyoruz, maddeler üzerinde düşüncelerinizi öğreneceğiz.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayhay efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Yürütme organı acaba bu serdedilen müzakereler...

Buyurun Başbakan Yardımcım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her komisyon toplantısında bir olay karşımıza çıktı, maalesef toplanamadık ama bugün arkadaşlarımızın fedakârlık göstererek bu Komisyon toplantısını teşriflerinden çok memnun kaldım. Çok teşekkür ediyorum.

O gün de sunumumuzda İnternet haber siteleriyle ilgili bir düzenleme yapmak istediğimizi, iki yıllık bir çalışma süreci geçirdiğimizi, bu süreç içerisinde de bu konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaptığımızı ifade etmiştim. Arkadaşlarımız da

bu görüşlerimize genelde destek verdiler. Sonra değerli oylarınızla bir alt komisyon kuruldu. Alt komisyon çalışmalarını mayıs ayında tamamladı. Alt komisyon raporunda da itiraz konusu olan pek çok hususta -esasen biz de bu konularda değişiklik yapmaya hazır olduğumuzu ifade etmiştik- hemen hemen pek çok madde üzerinde arkadaşlarımızın önergeleriyle bence mükemmele yakın bir metin ortaya çıktı.

Biraz önce Sayın Dilek Akagün Yılmaz'ı dinledim. Muhalefet şerhlerini aynen okudular, bizi tekrar bilgilendirdiler ama eminim ki bu muhalefet şerhleri belki asıl taslak olarak getirdiğimiz ve üzerinde tartışma yapılan konulara ilişkin, kısmen de politik söylemlerdi. Ancak alt komisyon raporunda, esasen bu itirazların tamamına cevap verilmiştir. Dolayısıyla alt komisyon metni üzerinden görüşmelerimize devam edecek olursak haklı olan bütün eleştirilerin bu raporda yerini bulduğunu birlikte göreceğiz. Ben kısa süre içerisinde yine arkadaşlarımızın destekleriyle bir sonuca ulaşacağımızı düşünüyorum.

Tabii "Böyle sıkışık bir zamanda bu niye geldi?" denebilir. Geçmiş iki yıl öncesine dayalıdır ama şu veya bu sebeplerle bugüne kadar gelmiştir. Hazreti Peygamber'in bir hadisişerifi var, "Kıyametin kopacağını bilseniz, elinizdeki fidanı dikin." buyuruyor. Yani önümüzde torba yasa vardır, o vardır, bu vardır, arkası da tatildir... Bu arada bu Komisyonumuz toplanır ve bunu en azından Genel Kurula sevk edecek hâle gelirse, bakarsınız iki üç haftadır boş geçen Genel Kurul çalışmalarının bir yerinde bu da yer bulabilir diye düşündüm ama yer bulamazsa da ekim ayına hazırlıklı olarak geliriz ve inşallah ilk toplantılarda çıkarmış oluruz.

Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; burada yaptığımız işi kısaca tekrar söylemekte fayda var. Biz Basın Kanunu içerisinde İnternet haber sitelerine bir yer bulmak istiyoruz. Bulacağımız başka bir yer de yok. Basın Kanunu genelde yazılı basın için çıkarılmıştır, üzerinde de bugüne kadar, on yıldan bu yana bir tartışma, bir şikâyet de söz konusu olmamıştır. Ama İnternet sınırsız ve sorumsuz değildir. Dolayısıyla İnternet'i... Biz paylaşım siteleriyle ilgili bir kanun yapmıyoruz. Genelde 5651 sayılı Kanun İnternet'te yapılan yayınlarla ilgili birtakım hükümler getiriyor. Bizimki pozitif bir düşüncedir yani İnternet haber siteleri varsa -tarifi yapılıyor bu kanunda- ve bunlar da "Biz de Basın Kanunu içerisinde yer almak istiyoruz. Gönüllülük esasına dayalı olarak biz de beyanname verelim, buradaki tariflere uyalım, bunun karşılığında da kanun içerisinde bize sağlanacak birtakım haklardan istifade etmek istiyoruz." derlerse... Sayın Türmen burada şu anda yok, geçen toplantıda çok güzel bir soru sormuştu. Bunu biraz daha belirledik alt komisyonda. Yani mevcut 5651 sayılı Yasa varken, bütün İnternet haber sitelerinin de bu kanun kapsamına alınacağını öngörseydik bu özgürlük ortamının tartışıldığı Türkiye'de belki aleyhte bir puan olacaktı. Biz onlara teklif getiriyoruz: "Eğer bu kanun kapsamına girmek isterseniz beyannamenizi şöyle vereceksiniz, onun karşılığında şu, şu, şu haklar olacak. Yok, girmek istemezseniz bugünkü gibi yayınlarınıza devam edeceksiniz." Bundan daha seçenekli, daha özgürlükçü bir tutum da düşünülemez.

Diğer konuları maddeler geldiğinde izah etmeme müsaade buyurun.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum. Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Değerli Bakanım.

Arkadaşlar, bizim iç hukukumuzla göre müzakereler alt komisyon metni üzerinden yürür.

Geneli üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Maddelere geçişi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçiş kabul edilmiştir.

Maddelere geçmeden önce toplantıya katılan misafirlerimizin isimlerini okutuyorum:

(Toplantıya katılan bürokratlar tanıtıldı)

1'inci madde alt komisyonda ihdas edilen bir maddedir; okutuyorum:

BASIN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 45 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki kısım ve 45/A maddesi eklenmiştir.

"Üçüncü Kısım

İnternet Ortamında Yayınlanacak Resmi İlan ve Reklamlar

Kapsam ve Esaslar

MADDE 45/A- Kanun, tüzük ve yönetmelikler uyarınca yayınlatılması mecburi olan resmi ilanlar ile 29 uncu maddenin (b) fıkrasında anılan daire ve teşekküller, kanunla kurulan sair müesseseler veya bunların iştiraklerinin internet ortamında yayınlatacakları ilan ve reklamlar ancak Kurum aracılığı ile yayınlanır. Bu ilan ve reklamları internet ortamında yayınlacakların taşıması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken ödevler ile yayına ilişkin usul ve esaslar Genel Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu Kanun gereği Kurum aracılığı ile yayınlanan ilan ve reklamların, yayınlattıkları mevkuze ve internet ortamı dışında kopyalanması, yayınlanması, yayınlattırılması ve ticari faaliyete konu edilmesi Kurumun vereceği izne tabidir. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Kurul tarafından belirlenir.

İnternet ortamında yayınlanan resmi ilan ve reklamların tespiti ve takibinde, Basın-İlan Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu iş birliği içinde çalışırlar.”

BAŞKAN – Şimdi, müzakereye başlamadan evvel, Genel Müdülden, yürütme organından sormak isterim.

2'nci madde bu ihdas edilen yani 45/A maddesinin 1'inci fıkrasında öngörülen yönetmelikle ilgili geçici bir maddedir ama yönetmeliğin tanzimi keyfiyeti 1'inci maddede öngörülmüştür. Bir geçici madde yazmak yerine “Bu kanunun yayımı tarihini izleyen en geç altı ay içerisinde çıkarılacak.” dediğiniz zaman 2'nci maddenin konusu kalmaz. Teknik bir şeyi var mı arkadaşlar? Yürütme organından soruyorum. Bakın, 2'nci maddeyi birlikte müzakere edin, anlamı yok. Bir madde, müstakil madde çünkü orada yönetmelik diye öngörmüşünüz. Ayrıca Adalet Komisyonunun içtihatlarına çok aykırıdır. Bilhassa danışmanlarımı uyarıyorum: Kanunlar dairesinin tasni ettiği bir yasama formatı var. Diyor ki: “Bu maddeyi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihte...” Yahu, zaten bu maddeyi ihdas ediyoruz biz, demeye gerek yok ki. “Bu maddenin yürürlüğü tarihinde...”, “Bu kanunun yürürlüğü tarihinde...” Onun için, birlikte müzakere edebilirim yani mümkün, 35'inci madde buna izin veriyor. Buradaki amaç eğer -yönetmeliğin çıkarılması yetkisi var- onun hangi tarihte çıkarılacağını öngörmekse geçiş hükmüne ihtiyaç olmaksızın “Yayımlı tarihini izleyen günden başlamak üzere en geç şu kadar sürede çıkarılacak.” demeniz yeterli.

Genel Müdür söyleyebilir Sayın Başbakan Yardımcım.

Buyurun, eğer mümkünse bunda yetkimi kullanayım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Hayhay.

Sayın Başkanım, tabii biz Basın Kanunu'nun sistematüğını hiç bozmadan böyle bir düzenleme yaptık. Alt komisyon böyle uygun görmüş ama sözlerinizin içerisinde ikisi de var. Nasıl uygun görüyorsanız, bizce...

BAŞKAN – Takdir sizin efendim, ben sadece serbesti olarak... Çünkü Roma hukukundan beri kanunlar veciz olmalı, ayrıntıyla uğraşmamalı. Yani 2 maddeyle niye uğraşalım?

O zaman o yetkiyi veriyorsanız ben öbür maddeyi de okutuyorum, müzakereyi birlikte yapalım. Redaksiyon yetkisi içerisinde onu yazarız biz.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 195 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- Bu Kanunun 45/A maddesinin birinci fıkrası uyarınca çıkarılacak olan yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde çıkarılır.”

BAŞKAN – Ben müzakereye açıyorum maddeyi.

Buyurun arkadaşlar, bu konuda düşünceleri...

Söz isteyen yok.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Var Başkanım, soru soracağım.

BAŞKAN – Ha, pardon...

Buyurun Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, özellikle resmî ilan ve reklamlarla ilgili Basın İlan Kurumunun Genel Kurulunun karar vereceği şeklinde ve Genel Kurulda yönetmeliklerin çıkartılacağı belirtilmektedir. Burada Basın İlan Kurumundan yetkililer var bildiğim kadarıyla. Genel Kurulun kimlerden oluştuğunu ve karar verme nisabının ne olduğunu öğrenmek istiyorum. Çünkü, bu kurum doğrudan doğruya görevli olacağı için bu konuda, Genel Kurul üyeleri kimlerdir ve karar nisabı nedir? Bunu öğrenmek istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Basın İlan Kurumundaki arkadaşlar...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Genel Müdür burada.

BAŞKAN – Genel Müdürem, buyurun.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler, Değerli Bakanım; Genel Kurulumuz –bizim, Basın İlan Kurumunun eli üç yıldır bir Genel Kurulu var- 36 kişiden oluşmaktadır. Bunun 12'si devlet kurumlarını temsil eden, 12'si basın grubunu temsil eden, 12'si de tarafsızlar grubundan teşekkül eden bir Genel Kurul ve bu Genel

Kurulda da her gruptan ikişer kişi Yönetim Kurulu üyesi olmaktadır, 6 tane de Yönetim Kurulu üyemiz var. Dengeli bir şekilde temsil edilmektedir. Burada, Gazeteciler Cemiyeti başkanlarımız da vardır, 3 büyük ilin iletişim fakültesi dekanlarımız, hukuk fakültesi dekanlarımız var, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürümüz, TRT, Anadolu Ajansı Genel Müdürümüz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Tarafsız olanlar hangileri Sayın Genel Müdürüm?

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Tarafsız olanlar, fakülte dekanlarımız, iletişim fakültesi dekanlarımız, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanımız -siyasal olarak sadece Ankara var- iletişim...

BAŞKAN – Bunlar kanuni üyeler mi?

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Evet, kanunda sayılmış üyelerdir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, kanunsa mesele yok. Diğer kanunu değiştirme imkânımız yok tabii.

Anlaşıldı, tamam, peki, çok teşekkür ediyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Daha bitmedi efendim.

BAŞKAN – Bitti, niye? Kanun düzenliyor.

Efendim, bakın, her komisyon üyesinin atfı yapılan kanunları...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, her kanuna bir atfı yapıyor. Biz hepsini birlikte ayrıntılı inceleme şansımız yok. Basın İlan Kurumu Genel Kurulu karar veriyor. Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun bağımsızlığı, objektifliği nasıldır, sadece bunu öğrenmeye çalışıyorum ben.

BAŞKAN – Efendim, Komisyonumuzun pedagojik bir fonksiyonu yok. Komisyonunda, tasarının atfı yaptığı maddeleri her üyenin incelediği farz edilir. Ben şahsen inceledim.

Buyurun Genel Müdürüm, devamınız varsa buyurun.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Evet, devam edebilirim, ismen de söyleyebilirim ama... İlan prodüktörleri temsilcisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi, Türkiye Barolar Birliği Başkanı veya temsilcisi, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Anadolu Ajansı. Evet, az önce saydığım iletişim ve hukuk fakültesi dekanlarına ilaveten tarafsızlar grubu bu arkadaşlarımızdan ibarettir, bu kurumlarımızdan ibarettir.

Diğer birimleri sayacak olursak: Hükümet grubundan Cumhurbaşkanlığımızın temsilcisi, 3 tane Başbakanlık temsilcisi, Adalet Bakanlığı temsilcisi, Kültür ve Turizm Bakanlığı temsilcisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – O şey anlaşıldı Sayın Başkan. “Genel Kurulda vasıflar ve yerine getirmesi gereken ödevler ile yeni yayına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecek.” deniyor bu ilan ve reklamlar için. Bu “vasıflar ve yerine getirmesi gereken ödevler” de herhâlde bir taslak hazırlandı Genel Kurula sunulmak üzere.

Evet, şimdi, bu 1’inci maddede özellikle, Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun, İnternet ortamında yayınlanacak resmî ilan ve reklamlarla ilgili bu gerekli kurulların ya da işte İnternet haber sitelerinin vasıflar ve yerine getirmesi gereken ödevler ile ilgili bazı kıstaslar tespit edeceği belirtiliyor. Yani, buna Genel Kurul karar verecek, tabii siz doğrudan doğruya şu anda bir şey söyleyemezsiniz ama ne olacak bu vasıflar ve kıstaslar? Yani bir taslak var mıdır zihninizde?

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Sayın Başkanım, isterseniz özet olarak şöyle söyleyeyim...

BAŞKAN – Efendim, hayır geleceğe yönelik... Bilemezsiniz ki, geleceği siz bireysel olarak belirleyemezsiniz, Genel Kurulun yetkisinde.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – E, “Bir taslak hazırlanacak.” deniyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bilemiyorum, taslak hazırlanırsa, Komisyonumuz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama şimdi Sayın Genel Müdürümüz bunu bir açıklayabilir, zihinlerinde ne var?

BAŞKAN – Dilek Hanım, ben hürmet ediyorum size, saygı sunuyorum ama... Şimdi, bakın, bir yetki veriyorsunuz, bu yetki doğru mu değil mi? Hani, delege ediyorsunuz, “Bunu yönetmelikle düzenleyeceğiz.” Yönetmeliği nasıl çıkaracaksınız, vasıfları ne olacak, Genel Müdürün yetkisinde değil bu. Bir taslak olabilir, o başka mesele. Yani bu konuda bir düşünceniz varsa “Şu yerine getirilmelidir.” diyelim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Tabii, biz de onu öğrenmeye çalışıyoruz, nasıl getirilecek diye.

BAŞKAN – Efendim, hayır, geleceğe yönelik tartışma yapamayız.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Genel Kurul karar verecek.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Biliyorum, Genel Kurul karar verecek ama bu vasıflar ne olacak, onu bilmek istiyoruz.

BAŞKAN – Bilemeyiz ki biz.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Ona Genel Kurul karar verecek.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama bir taslak vardır diyorum, zaten bilemeyiz, bilemeyeceğinizi ben de biliyorum yani.

BAŞKAN – Peki, efendim, var mı öyle bir taslak?

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY - Sayın Başkanım, çalışma yapıyoruz fakat yazılı basın için uyguladığımız kurallar şuydu: Muhtemelen benzeri bir çalışmayı sunacağız.

BAŞKAN – Kıyastan yararlanacaksınız.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY - Tirajlara bakıyoruz, gazetelerin satışlarına bakıyoruz, sayfa sayısına, yüzölçümüne bakıyoruz ve çalıştırdığı personel sayısına bakıyoruz. Daha pek çok kriteri var ama ana kriterler bunlardır. Muhtemeldir ki tıklanma oranı ve benzeri çalışmalar, çalıştırdığı personel sayısı... Bunlar bizim arkadaşlarla kendi aramızda çalışmamız, daha sonra sunacağız.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan "Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın 1 inci çerçeve maddesinde düzenlenen 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'un 45/A maddesinin birinci fıkrasına son cümle olarak aşağıdaki ibarenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hakan Çavuşoğlu

Bursa

"Kamu tüzel kişilerine ait resmi internet sitelerinde yayınlanacak ilan ve reklamlara ilişkin özel kanun hükümleri saklıdır."

Gerekçe:

195 sayılı Kanuna eklenen 45/A maddesinin birinci fıkrası, kamu tüzel kişilerinin kendilerine ait internet sitelerinde özel kanunları gereği yayınladıkları ilan ve reklamların da Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlanıp yayınlanmayacağı noktasında şüphe yaratmaktadır. Bu nedenle anılan maddenin birinci fıkrasına eklenen son cümle ile kamu tüzel kişilerine ait internet sitelerindeki ilan ve reklam niteliğindeki duyurular yayınlanmaya devam edecek olup, düzenleme kamu tüzel kişilerinin sadece kendi siteleri dışındaki internet sitelerinde yayınlanacak ilan ve reklamları kapsar hale getirilmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Madde müzakeresi başında açıkladığım çerçeve içerisinde, 2'nci maddenin 1'inci maddeye redaksiyon yetkisi içerisinde birleştirilerek iradenin o şekilde oluşması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Bu şekilde kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, 2'nci maddedeki...

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Muhalefetin bir konuşma hakkı aşağıda zail oldu, onu şey yapmak kaydıyla...

BAŞKAN – Tamam, onu veririz efendim. Doğru, o doğru ama bu 35'inci maddede bizim genel yetkimiz var ama şey yok. Biz, kanun hassasiyeti... Gerçekten okuyacaklar...

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Usul ekonomisi açısından doğrudur.

BAŞKAN – Doğru değil mi Başkanım, teşekkür ediyorum.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "haber ve fotoğraf ajanslarında" ibaresi "haber ve fotoğraf ajansları ve 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununa tabi internet haber sitelerinde" olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, söz...

Dilek Hanım, buyursunlar.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, Basın Kanunu'ndaki bu değişiklikle -biraz önce de geneli üzerinde konuştuğumuz gibi- özellikle İnternet haber sitelerinde çalışanlarla ilgili, fikir ve sanat eserleri üretenlerle ilgili Yargıtayın genelleştirdiği ve bunların hepsine gazeteci sıfatının verildiği ve Basın İş Kanunu'ndan yararlanmasının koşullarının yaratıldığı belirtildi, hatta o Yargıtay kararlarını da basın kuruluşları arkadaşlarımız bizlere dağıttılar. Şimdi, bu şekilde, bu şey ile yani özellikle beyanname veren birimlerde İnternet haber sitelerindekilere gazeteci sıfatının tanınıyor olması, diğerlerine ise bu konuda daha dışlayıcı bir şey getirilmesi bizce doğru bir yaklaşım biçimi değildir diye düşünüyoruz. Bunun özellikle şu anda gazeteci sıfatını taşıyan, İnternet haber sitelerinde çalışan kişileri de içine alacak şekilde bir düzenleme yapılmasını, bunun genişletilmesi gerektiğini belirtmek istiyorum burada.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Dilek Hanım, çok sağ olun.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, değerli katılımcılar; ben alt komisyonda da bu konuya dikkat çekmiştim. Şimdi, ikili bir yapı söz konusu olacak Sevgili Başkanım. Sayın Başbakan Yardımcımızın dediği gibi burada gönüllülük esaslı önemli yani hiç kimseyi icbar edemezsiniz bu sisteme gir diye ama burada korumaya çalıştığımız kişiler aslında sitelerin sahiplerinden ziyade sitelerde çalışan kişiler yani iş hukukuna tabi kişiler. Ve ihtilaf nerede çıkacak? Kıdem tazminatında çıkacak, izinde çıkacak -Allah korusun- ölüm yardımında filan çıkacak. Yani bütün bu hususlar İş Kanunu'nun koruma altına aldığı hususlar. Dolayısıyla, kamu hukukunu, kamu düzenini ilgilendiren bir yönü var. Kamu düzenini ilgilendiren bir durumda biz gönüllülük esasını tercihi olarak bırakabilir miyiz kanun yapıcı olarak? Bu önemli bir tartışma konusu yani çünkü burada mağduriyetler söz konusu olacak. Yani, Basın Kanunu'na girenler Basın Kanunu'nun tanıdığı haklardan yararlanacaklar ama girmeyenler, İnternet sitelerinde çalışanlar bunlardan istifade edemeyecekler. Yani biz Komisyon olarak böyle bir tercihte bulunup meslekte çalışanların bir kısmını dışarıda bırakma inisiyatifi olur mu olmaz mı?

BAŞKAN – Mümkün değil, o İş Kanunu'na istisna maddesi konmadıkça... İş Kanunu emek unsurunu piyasaya arz eden kişiyi koruma temelindeki modellendirmedir. Buradaki gönüllülük tamamen iletişim alanıyla ilgili. Olmadığını düşünüyoruz ama buraya -Sayın Genel Müdür, bilhassa şey yapın, hukukçu arkadaşlar varsa- şöyle de diyebiliriz: "Bu rejime tabi olmayanların İş Kanunu'ndan kaynaklanan hakları saklıdır." denebilir, demesen de var zaten.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ondan mahrum bırakamayız da Basın Kanunu'nun sağlamış olduğu avantajlar farklı İş Kanunu'na göre, Borçlar Kanunu'na göre yani.

BAŞKAN – Evet, tamam.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ondan yoksun bırakıyoruz yani orada bir çelişki var.

BAŞKAN – Girsin o, girsin o zaman.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Genel Kurula kadar belki tekrar... Fayda var yani.

BAŞKAN – Peki, anladım, düşünülebilir yani Murat Bey'in noktâ nazarını şey yapalım.

Oktay Bey, buyurun.

Ondan sonra Dilek Hanım.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Az önce Sayın Başbakan Yardımcımıza da teşekkür etmek düşüncesiyle söz istemiştim ama o fırsatı izin verirsiniz şimdi kullanayım. Çünkü, Sayın Başbakan Yardımcısının iki sene geriye giden çalışmayla buraya getirdiği husus medya dünyamızın önemli bir eksiğine -maalesef yine de eksik bırakmak kaydıyla, onu da ifade edeyim- bir yanıt arayan husustur. Kanun tasarısının hazırlanmasının temel amacını Sayın Başbakan Yardımcısı öyle ifade ettikleri için ve bendeniz de uzun süredir bu eksiğin davacısı olduğum için buna değindim. İzin verirsiniz onu da ifade edeyim. Sayın Başbakan Yardımcımız bu konuya madem eğildiler, 212 sayılı Yasa'nın -daha orijinal adıyla 5953 sayılı Yasa'nın- hâlen yasa olarak var olduğunu ama esasta uygulanmadığını dikkate alarak o konudaki eksiğin giderilmesine de ilgilerini esirgemeselerdi daha iyi olurdu. Umarım önümüzdeki yasama süreci içinde Sayın Başbakan Yardımcımız bu konuya ilgisini göstererek 212 sayılı Yasa'nın yaşama geçmesini, ona ilişkin önerileri de dikkate alırlar.

İzin verirsiniz, bu konunun, 212 sayılı Yasa'nın böyle kapsamının genişletilmesi nedeniyle sadece teşekkürlerimi ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun Oktay Bey.

Bize de o özel çalışmayı takdim ettiniz Komisyon Başkanı olarak.

Bakanım hemen cevap verecek Dilek Hanım.

Buyurun Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Arkadaşlarımızı teyiden söylemek istiyorum, yani bizim İnternet haber sitelerinin Basın Kanunu kapsamına alınması amacımızdır. Basın İş Kanunu'nda sadece İnternet haber sitelerinin kapsama alınması dışında kapsamlı bir değişiklik öngörülüyor. Buna yönelik eleştiriler haklıdır ama bizim amacımız o değil. Biz, 212 sayılı Basın İş Kanunu'nda kapsamlı bir değişiklik yapacağız. Bunun için önümüzdeki süreçte 3 ilimizde; Erzurum, Kayseri ve İstanbul'da yine paydaşlarımızın iştirakiyle -çünkü genel talep bunun üzerinedir- Basın İş Kanunu'nda yapılması gereken hususları yine bir mutabakat çerçevesi içerisinde gündeme getireceğiz. O yüzden, bu kanun kapsamında öngördüğümüz hususları ayrı düşünmemiz, Basın İş Kanunu'yla ilgili konuları da ayrı kapsamda düşünmemiz belki pratik olacaktır. Onu arz etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyursunlar Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, burada, Basın Kanunu'na tabi İnternet sitelerinde çalışanlara gazeteci sıfatının verildiği belirtiliyor. Dolayısıyla da bu gazeteci sıfatını taşıyan kişiler Basın İş Kanunu kapsamındaki bazı haklardan yararlanıyorlar. Ben nedir bu haklar diye sorduğumda, biraz araştırdığımda, özellikle 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında olan hizmet akdiyle çalışanlar, biliyorsunuz sadece bulundukları iş yerinde ya da işverenlerin gönderdiği yerlerde çalışabilirler, doğrudan doğruya işverene bir bağlılıkları vardır ama Basın İş Kanunu'na göre gazeteci sıfatını taşıyanların böyle bir bağlılıkları yok. Örneğin, bir gazetede çalışabildikleri gibi bir başka yerde de yazı yazabiliyorlar, televizyon programlarına da çıkabiliyorlar. Yani, onlarda böyle bir bağımlılık olayı yok, daha özgür bir yapılanmaları var. Şimdi, siz sadece İş Kanunu kapsamında görürseniz... Gazeteci sıfatı vermedik, zaten İş Kanunu kapsamındadır yani o yazılmasını gerektiren bir şey değildir ama gazeteci sıfatı daha farklı hakları getiriyor. O nedenle, İnternet haber sitelerinde çalışanların bir kısmının gazeteci sıfatını taşımamış olması onların bu özgürlüklerinin, Basın İş Kanunu kapsamında olabilecekleri özgürlüklerinin engellenmesi anlamına da geliyor. Burada basın kuruluşlarından arkadaşlarımız var. Basın İş Kanunu kapsamında gazeteci sıfatının nasıl olumlu yanları olduğunu bize anlatabilirlerse bu biraz daha şey olacak çünkü bu konu anlaşılıyor diye düşünüyorum. Yani, İnternet haber sitelerinde her türlü fikir ve sanat eserlerini üretenlere genel olarak gazeteci demek, Basın İş Kanunu kapsamından yararlanmalarını sağlamak önemli bir ayrıcalık aynı zamanda diye düşünüyorum. Arkadaşlarımız bu konuda daha ayrıntılı bilgi verilerse daha açıklayıcı olacak diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Komisyon Başkanı kime söz vereceğini... Arkadaşlarımızın da talebini elbette ki dikkate alarak, eğer davet edilmişlerse, söz de istemişlerse onu da ekrandan izliyorsam...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – İstemişler efendim.

BAŞKAN – Efendim, onu tefsir etmeyin, ben kendi ekranımı kendim okuyayım Dilek Hanım. Ben, o konuda İç Tüzük'teki katılım haklarını sınırlandırmam.

48 numaralı arkadaşımız kimdir? Davetlidir, değil mi efendim? Davetli misiniz?

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Evet efendim, Basın Konseyi adına katılıyorum, Avukat Oktay Huduti.

BAŞKAN – Oktay Bey, meslektaşım, buyurun.

Müzakere ve madde sınırıyla bilgileri Komisyonumuzla paylaşırsanız...

Buyurun.

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bu, Basın İş Kanunu'na eklenmesi tasarlanan maddeyle ilgili bir çekincemiz var, çekincemiz şu: 5187 sayılı Basın Kanunu'na tabi olan İnternet haber siteleri şeklinde bir sınırlama getirilmiş. Çerçeve maddeye baktığımız zaman, Basın Kanunu kapsamına bütün İnternet haber sitelerinin girdiğini görüyoruz. Ancak, çerçeve maddeyle 7'nci maddeye yapılan eklemeye baktığımız zaman bir beyanname verme yükümlülüğünün arandığını ve 5187 sayılı Yasa'nın yürürlükte olması için bu beyannamenin verilmiş olması gerektiğini görüyoruz. Bu, gazeteciler arasında bir ayırım yaratacak durumda. Ayrıca, mahkemelerin huzuruna geldiği zaman da kapsam maddesini mi yoksa 7'nci maddeyi mi göz önüne alacağı konusunda da mahkemeler huzurunda da bir çelişki yaratabilecek bir

madde. Basın İş Kanunu'na tabi çalışmak bütün gazetecilerin hakkıdır diye düşünüyoruz, İnternet gazetecilerinin de hakkı olduğunu düşünüyoruz ve bir beyannameyi verecek olan yayın sahibi yani İnternet gazetesi sahibinin beyanname verip vermemesine bağlı tutulmaması gerektiğini düşünüyoruz temelde.

Dolayısıyla, sizin de demin arz ettiğiniz, eğer bir ekleme yapılacaksa “beyanname verme yükümlülüğüne bakılmaksızın” gibi bir ekleme yapılırsa, bütün İnternet haber sitelerinde çalışan gazeteciler Basın İş Kanunu kapsamına alınabilecektir.

Müsaadenizle Dilek Hanım'ın sorusuna da bir cevap vermek istiyorum. Basın İş Kanunu, belirttiğiniz üzere, bağlı çalışmak konusunda gazetecilere çeşitli avantajlar sağlıyor. Bir gazeteci bir yerde yazarken başka bir televizyon programına da katılabiliyor ve böylece çalıştığı alanlardaki görüşlerini kamuoyuyla paylaşabiliyor ve kamuoyunu aydınlatmak konusunda, kendi yorumlarını paylaşmak konusunda daha geniş bir mecraya sahip. Bu açıdan özellikle önemli olduğunu düşünüyoruz.

Ayrıca, kıdem tazminatı ve kıdem süreleri gibi konularda, her ne kadar kıdem tazminatına hak kazanma süresi çok uzunsa da daha avantajlı hükümler içerdiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla, gazetecilik gibi ağır bir meslek yapılırken bütün gazetecilere eşit davranılması ve bütün gazetecilerin de Basın İş Kanunu'ndan yararlandırılması kanısındayız.

Bunu arz etmek istemiştin.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Oktay Bey, buyursunlar.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Eğer müsaade buyursanız, 212 sayılı Yasa'nın asıl ruhunun ne olduğuna ilişkin birkaç cümleyi Komisyonla paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – 212 sayılı Yasa, 1950-1960 arasındaki uygulamaları dikkate alarak, temelde gazeteciye, medya sahibinin veya –özellikle ama medya sahibinin- genel yayın yönetmeni gibi müessese içindeki yüksek sayılacak otoritenin baskısına tabi olmadan görevini yapma imkânı ve güvencesi vermek için çıkarıldı. Gazeteci eğer bir baskı altında kalır ise o zaman haklarını alarak o gazeteden ayrılma imkânına kavuşturuldu. Çok temel şey budur.

İkincisi: Çalışan bir gazeteci şu siyasi doğrultuda yayın yapan bir gazeteye girip de orada muhabir, yazı işleri müdürü, vesaire sıfatıyla görev yapıyor iken gazetenin sahibi veya üst düzey diyelim, şu veya bu çıkar ilişkisi nedeniyle veya bir başka nedenle o gazetenin yayın politikasını değiştirir ise, ciddi bir şekilde orada tolere edilemeyecek bir sapma meydana gelirse çalışan gazetecinin haklarını kaybetmeden oradan ayrılma ve kendisine yeni bir iş bulma imkânı vermek için çıkarıldı. 212'nin temel esprisi budur ama diğerleri...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kıdem devam ediyor yani, kıdem devam ediyor.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Tabii, bütün haklarına sahip olarak çalışma hayatını sürdürebilir. Talep ettiğinde, kıdem tazminatı veya ayrılması nedeniyle doğan hakları neyse onları da gazeteden, gazete sahibinden talep etme, alma hakkı verdi 212 sayılı Yasa. Dönemin en ileri sosyal güvence sağlayan yasası idi medya dünyasına, uygulamada...

BAŞKAN – Müzakerelerde bizzat varsınız efendim o dönemde kanunun, okudum.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Uygulamada, uygulamaya girmediği için de ben de zaten Başbakan Yardımcısına bunun kapsamının genişletilmesini ve gereğini o nedenle dikkatlerine sundum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Zaten Başbakan Yardımcımız bu konuda emprevizyon, dönüştürücü çalışma içerisinde olduklarını ifade ettiler. Hizmet akdi, tabii, bu alanda özgürlük şıngıralığı, özgürlük aşılanmış gevşek bağımlılığı ifade eder. O alan benim alanım, özellikle ihtisas alanım iş hukuku.

Ben bir önergeyi göremiyorum. Tabii, bu müzakerelerden tasarı iradesi ileride dönüştürücü ürünler üretirken yararlanacaktır.

Ben, maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun basılmış eserlerin basımı ve yayımı ile internet haber sitelerinin yayınına kapsar.”

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge yok.

Yüksek oylarınıza arz ediyorum: Kabul... Ret... Kabul.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 5187 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “haber ajansları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet haber siteleri” ibaresi, (ı) bendine “görsel veya işitsel içerikleri kaydeden veya düzenleyeni,” ibaresi ile aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“m) İnternet haber sitesi: 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde tanımlanan internet ortamında, haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan süreli yayını,”

BAŞKAN - Buyurun Oktay Bey.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, burada eğer bir eksiği tamamlamazsak zannediyorum ki uygulamada sıkıntı doğar. Şimdi, burada İnternet haber sitesinin tanımı var. İnternet haber sitesinin haber yayını da yapan diğer sitelerden farklılığını, niçin farklı olduğunu, hangisinin İnternet sitesi sayılarak bu yasa kapsamı içinde getirilen kurallara tabi olacağını, hangilerinin dışarıda kalmasının söz konusu olduğunu ayırmak için bu getirilen fıkra, bu tanımlamaya -sonuna kadar geliyorum- “tanımlanan İnternet ortamında haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan ve beyanname vermiş olan süreli yayını” ibaresini eklersek, zannediyorum ki tereddütleri ortadan kaldırırız, sakıncayı bertaraf ederiz. Bunu arz etmek istedim ama bendeniz üye olmadığım için bu ancak üye bir arkadaşın kabulüne vâbeste bir husus.

BAŞKAN - Şimdi, biz lisede mantığı Hasan Ali Yücel’in mantık kitabından okumuştuk. “Tarif”i tarif ederdi tanımda. “Tarif, âşyarını mâni, efradını camî olmalıdır.” deniyor orada, mantıkta.

Tabii, başka bir maddede beyan usulü derpiş edildiği için burada tekrarı bir noksanlık değil ama eklenmesi de zararlı değil. “Tanım”ın tanımına tam uygun olur. Yürütme organının eğer bu konuda bir iradesi varsa biz onu sözlü olarak oraya ekleyebiliriz Bakanım. Arkadaşlar, bilhassa ihtisas sahibi arkadaşlar...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, tabii, bundan önceki maddeler ve bu maddeler Basın Kanunu’na tabii İnternet haber sitelerini ilgili kanunların içerisinde monte ediyor. Yani üzerinde tartışma olmaması da esasen... Kabul ettiğimize göre bu maddeleri, bundan sonra da böyle devam edecek demektir.

Şimdi, bizim buradaki amacımız, İnternet haber siteleri “süreli yayını” tanımına dahil edildi. “Eser sahibi”nin tanımına İnternet ortamının doğası gereği “görsel ve işitsel materyali kaydeden veya düzenleyenler”i de eklemek istiyoruz. Yani İnternet ortamının doğası gereği yorum var, video var, şu var, bu var. Yani şüphesiz bunlar gönüllülük esasına dayalı olarak beyanname vermeleri hâlinde hüküm ifade edecek ama bunu ayrıca tasfiye etmeye gerek yok kanaatimizce.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler efendim.

Bir söz daha var:

Buyurun değerli Avukatım.

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Efendim, bu tanım konusunda bir sıkıntı olduğunu düşünüyoruz çünkü bütün İnternet haber sitesi yayınlarının süreli yayını olduğu yasadaki tanımla kararlaştırılmış durumda. (m) maddesine de baktığımız zaman “haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan süreli yayını” denmekte, dolayısıyla “İnternet haber sitesi yayını” denmekte tekrar. Bu bir kavram kargaşası yaratmaktadır. Dolayısıyla, İnternet haber sitesinin net bir şekilde tanımlanması gerektiği kanaatindeyim. Burada da Yargıtayın kararları, belli bir tıklanma sayısına sahip, belli süreklilikle haberlerin güncellendiği ve yorum ve haber niteliğindeki yazıların paylaşıldığı gibi kıstasların getirilerek tanım yapılmasının yerinde olacağı kanısındayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Yüksek Yargıtay yürürlükte olan yasalar çerçevesinde pratiğin zorunlu kıldığı kriterleri geliştirebilir, yasama organı o kriterlerden yararlanabilir veya onlardan yararlanmak istemiyorsa onlardan ayrılarak farklı kriterler de benimseyebilir. Bu bir tanımdır. Tanımı tüketici şeklinde başarılı olmak hukukta mümkün değil, gelişmelere göre de bu mümkün değil ama böyle bir unsur eklenmeli

midir sorusu benim ihtisas alanımın dışında. Bu konuda bir önerge de göremiyorum ve tasarımı hazırlayan Hükûmet iradesinde de böyle bir irade göremiyorum. Açıklamalarınız tutanaklara geçti. İleride, sonraki tanımlarda ve araştırmalarda elbette ki veri oluşturacaktır.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6-5187 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İnternet haber sitelerinde; sahibinin, varsa temsilcisinin ve sorumlu müdürün adları ve adresleri, haber sitesinin faaliyet gösterdiği iş yeri adresi ile yer sağlayıcının adı, adresi ve ticari unvanı, kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve iletişim başlığı altında bulundurulur.

İnternet haber sitelerinde bir içeriğin internette ilk kez sunulmaya başlandığı tarih ile sonraki güncelleme tarihleri, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilir."

BAŞKAN – Evet, söz yok, önerge yok.

Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7-5187 sayılı Kanunun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İnternet ortamında yayınlarını sürdüren internet haber siteleri de beyanname vermeleri hâlinde, 5651 sayılı Kanundaki yükümlülükleri devam etmek kaydıyla faaliyetlerini bu Kanun çerçevesinde yürütürler."

BAŞKAN – Evet, buyurun Oktay Bey.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkürlerimi sunuyorum.

Aslında, bu "5651 sayılı Kanun'daki yükümlülükleri devam etmek kaydıyla faaliyetlerini bu kanun çerçevesinde yürütürler." beyanı, Sayın Başbakan Yardımcımızın az önce, on yıldan beri yürürlükte olduğunu ve üzerinde hemen hemen hiçbir ciddi tartışma cereyan etmediğini memnuniyetle kaydettiği 5187 sayılı Yasa'nın bir temel hükmünü maalesef ortadan kaldırmaktadır. O temel hüküm, 5187 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesinde yer almaktadır ve gazetecinin haber kaynağını koruma hakkını, mahkemede bile haber kaynağını açıklamama hakkını teslim etmektedir. Oysa, bu "5651 sayılı Kanun'daki yükümlülükleri devam etmek kaydıyla faaliyetlerini sürdürürler." diyen bu hüküm İnternet sitelerinin, orada çalışan gazetecilerin TİB'deki yetkili zat kim ise onun talebiyle talep etmesi hâlinde kaynağı açıklamasına onu mecbur etmektedir, yaptırımı da ağırdır.

Şimdi, Hürriyet gazetesinde, Vatan gazetesinde veya Sabah gazetesinde çalışan gazeteci mahkemeye gittiği zaman hâkime "5187 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesi gereğince hakkımı kullanıyorum ve kaynağımı açıklamıyorum." diyebilir ama A isimli İnternet sitesinde, İnternet haber sitesinde çalışan gazeteci eğer böyle bir şeyi söylerse başına dünyalar yıkılır. Böyle bir eşitsizlik, bendenizin anlayışına göre değil, zannediyorum, en iptidai hukuk devleti anlayışına göre de kabul edilebilir bir husus değildir.

Sayın Başbakan Yardımcımız hukukçuluğuyla ön plana çıkmış bir siyasetçi. Her vesileyle de demokrasiye olan sahipliğini ifade eden, bu konudaki titizliğini dile getiren bir devlet adamı. Kendisinin huzurunda sizden ve Sayın Başbakan Yardımcısından istirham ediyorum: Bu ciddi ve sakıncalı yanlışın ortadan kalkmasına ve haber kaynaklarını açıklayan, açıklamaya zorlayan bu, hukuk devletine, demokrasiye aykırı hükmün maddeden kaldırılmasına lütfen yardım etsinler. Bendeniz, hakkım olmadığı için önerge veremiyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Dilek Hanım, buyursunlar.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Basından arkadaşımız konuşacak gibi geldi. Onun için, ondan sonra söz alayım diye düşünmüştüm.

BAŞKAN – Hayır, yok, oradan söz yok. Var mı sevgili kardeşim? Akıllı, avukat hukukçu...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani, tekrar etmek gereksiz diye düşündü herhâlde arkadaşımız.

BAŞKAN – Kesinlikle, yasama organında tekrarın gerçekten entelektüel bir sapma olduğunu düşünüyorum. Çünkü, hepimiz düşünüyoruz, değerlendiriyoruz. Tekrar değil de farklı açıdan tekrar olabilir.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet efendim, ben de biraz daha farklı açıdan belirttim dedim.

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun. Yoksa tekrar yok, olmaz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, alt komisyonda bunda sanki kısmi bir değişiklik yapılmış gibi oldu, işte, bir önergeyle. Ancak, “İnternet ortamında yayınlarını sürdüren İnternet haber sitelerinin de beyanname vermeleri hâlinde, 5651 sayılı Kanun’daki yükümlülükleri de devam etmek kaydıyla faaliyetlerini bu kanun çerçevesinde yürütürler.” Yani, sanki burada, aslında İnternet haber sitelerindekilerin, çalışanların ya da İnternet haber sitelerinin beyanname vermeleri durumunda o haklardan yararlanacakları belirtiliyor ama “5651’deki yükümlülükleride devam edecek.” deniyor.

Şimdi, 5651’e baktığımızda, 4’üncü madde içerik sağlayıcının sorumluluğu, 5’inci madde yer sağlayıcının yükümlülükleri, 6’ncı madde erişim sağlayıcının yükümlülüklerini belirtiyor Sayın Başkanım. Buralarda aynen şöyle söylüyor: “İçerik sağlayıcı Başkanlığın bu kanun ve diğer kanunlarda verilen görevlerinin ifası kapsamında talep ettiği bilgileri talep edilen şekilde Başkanlığa teslim eder ve Başkanlıkça bildirilen tedbirleri alır. Yine, 5’inci maddede “Yer sağlayıcı, Başkanlığın talep ettiği bilgileri talep edilen şekilde Başkanlığa teslim etmekle ve Başkanlıkça bildirilen tedbirleri almakla yükümlüdür.” 6’ncı maddede de buna benzer bir hüküm var. Şimdi, buna uymadığı takdirde ne karşımıza çıkıyor? Bakıyoruz, buralarda “Yer sağlayıcılık bildiriminde bulunmayan veya bu Kanundaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcı hakkında Başkanlık tarafından on bin Türk Lirasından yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.” Şimdi, o zaman, işte biraz önce Oktay Bey’in de bahsetmiş olduğu, Basın Kanunu kapsamında kaynaklarını açıklamak zorunda olmayan gazeteciler bu İnternet haber sitciliği çerçevesinde 5651’e tabi olduklarında 4, 5 ve 6’ncı maddeleri uyarınca kaynaklarını yani istenilen bilgileri TİB’e vermek durumunda kalıyorlar. Vermedikleri takdirde çok ciddi para cezalarıyla karşı karşıya kalıyorlar. O durumda, o zaman şöyle bir şey de çıkmayacak mı Sayın Başkanım? Örneğin Hürriyet gazetesinin bir yazılı basını var. O yazılı basındaki gazeteci bu haber kaynaklarını açıklamak durumunda değil ama aynı şekilde onların İnternet sayfaları da var, 5651’e tabi olan bir İnternet sayfası da var. Orada yazan gazeteci ise bu TİB’in istediği, Başkanlığın istediği bilgileri vermek durumunda kalacak yani oradaki özgürlük burada tamamen ortadan kaldırılıyor ve çok ciddi para cezalarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Burada bizim önerimiz -bunu Genel Kurulda zaten sunacağız- bu İnternet haber sitelerinde olanların da 5651 sayılı Yasa’daki 4, 5 ve 6’ncı maddelerindeki bu bilgileri verme yükümlülüklerinin dışında olduklarının belirtilmesi, bu tasarıda onun belirtilmesi. Aksi takdirde, 5651’in getirdiği yükümlülük gereği bütün yazılı basında olanlar da dâhil olmak üzere -çünkü bütün gazetelerin, büyük gazetelerin İnternet haber sayfaları da var -o çerçevede bilgi kaynaklarını da açıklamak durumunda kalacaklar Sayın Başkanım.

O nedenle, yani Sayın Bakanın bu önerimizi dikkate alarak bu konuda vereceğimiz... Ya da şimdi de verilebilir, tekriri müzakere de yapılabilir ama biz şimdiye kadar hazırladığımız hiçbir önerenin kabul edilmediğini biliyoruz, bunu belirtiyoruz, Genel Kurulda bunu yeniden belirteceğiz. Yani, bütün basın kuruluşlarının da talepleri budur.

BAŞKAN – Belirtme, önerge hazırlama yükümlülüğünüzü ortadan kaldırmaz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Genel Kurulda bunu dile getireceğiz Sayın Başkanım. Bunu AKP çoğunluğundaki arkadaşlarımız kabul etmedikleri takdirde biz ne söylesek hiçbir anlamı olmadığı için yani umarım Genel Kurula kadar arkadaşlarımız bunu düşünürler ve bu konuda gereken... Yani, bizim önerimizi kabul ederler diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Çok kabul ettik, çok kabul ettik.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Böylesi bir olay, özellikle, artık yargının siyasallaştığı, basının siyasallaştığı, emir, talimat üzerine haberlerin yapıldığı ya da gazetecilerin işten atıldığı bir ortamda bu çok önemli. Yani, Basın Kanunu’ndaki özgürlüğün burada devam etmesi gerekiyor İnternet haber siteleri açısından da Sayın Başkanım, bunu söylemek istemişim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım veya Genel Müdürüm, haber kaynağının gizli tutulması, saklılığı, korunması yönündeki norm küresel bir norm, aslında küresel bir iletişim normu. Burada bu konuda bir kaydı ihtirazi veya mahfuziyet kaydının düşürülmesi uygun olur mu? Takdir sizin.

Buyursunlar efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Şimdi, Sayın Başkanım, alt komisyon çalışmaları sırasında bu kanunun en az 5 - 6 maddesi değişti. Yani, arkadaşlarımızın önergeleri de, düşünceleri de dikkate alındı. Biz şimdi malumu ilam eden bir maddedeyiz. Yani diyoruz ki: Basın İş Kanunu’na tabi, yazılı basın gibi İnternet haber siteleri de verdikleri takdirde beyannamelerini buna tabi olacaklar.

BAŞKAN – “Yükümlülük” diyor çünkü burada.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Şimdi, burada, “Basın Kanunu, Basın İş Kanunu, Basın İlan Kurumunun Teşkiline Dair Kanun hükümlerinden yararlanmak istemeleri durumunda diğer süreli yayınlarda olduğu gibi Basın Kanunu’nda belirtilen beyannameyi faaliyet merkezlerinin bulunduğu yerin cumhuriyet savcılığına verecekler.” Burada önemli olan, 5651 sayılı Kanun’a tabi olup olmamak. Zaten bu kanun kabul edilmese de bugünkü mevcut hâliyle İnternet haber siteleri 5651 sayılı Kanun’a zaten tabidirler. Bu tasarıyla getirilen ayrı bir yükümlülük bulunmamaktadır. “Bu kanuna tabi olmasınlar.” diye bir düşünce varsa bunu kabul edemeyiz. 5651 sayılı Yasa başından beri var, bugün de yürürlükte ve biz bunun da gerekli olduğunu düşünüyoruz. Ancak, bizim yaptığımız alt komisyon çalışmaları sırasında TİB’e ve 5651 sayılı Kanun’a yapılan atıfların çoğunu kaldırdık, ancak bu kadar özetleyebildik ama tamamen “5651 sayılı Kanun’la ilgisi kalmasın, bu yepyeni bir kanun olsun ve sorumluluk getirmesin.” deniyorsa biz bunu düşünmüyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Benim tefsirime göre, haber kaynağını açıklama yükümlülüğü yok, hakkı var. O hak da burada hâle görmüyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Nasıl görmüyor Başkanım?

BAŞKAN – Görmez.

Peki, benim kanaatim yani oyladık ama kanaatim o.

8’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8-5187 sayılı Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yayım durdurma müeyyidesine ilişkin hükümler internet haber siteleri için uygulanmaz.

Bu maddede belirtilen yayım durdurma müeyyidesi sebeplerinin ortaya çıkması hâlinde, durdurma kararını veren Mahkemece kararın bir örneği Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüne gönderilir. Kararın kesinleşmesine üzerine Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünce ilgilinin basın kartının iptali için gerekli işlemler yapılır."

BAŞKAN – Önerge var, belki görüşleriniz ona göre şey olabilir. Okutayım da onu, birlikte, Oktay Bey.

Buyurun.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/893 Esas sayılı Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 8 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yusuf Başer

Yozgat

MADDE 8-5187 sayılı Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yayım durdurma müeyyidesi internet haber siteleri için uygulanmaz. İnternet haber sitelerinin birinci fıkradaki hükümlere uymamaları halinde, Cumhuriyet Başsavcısının talebi üzerine Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından internet haber sitesi vasfının kaybedildiğine karar verilir.

Madde 8 Gerekçe- İnternet haber sitelerinin 5187 sayılı Kanuna tabi olmaları halinde beyanname ve eklerindeki eksiklik veya gerçeğe aykırı bilgiler ya da sahibi veya sorumlu müdürün gerekli şartları taşımamaları nedeniyle yayım durdurma müeyyidesi ile karşı karşıya kalmamaları amaçlanmaktadır. Zira internet haber siteleri beyanname vermemeleri durumunda 5651 sayılı Kanuna tabi olarak yayınlarını sürdürebileceklerinden, süreli yayınlar açısından yayım durdurmayı gerektiren hususlar nedeniyle yayım durdurma müeyyidesinin internet haber siteleri için uygulanması zaten düşünülemeyecektir. Bu durumda beyanname veya eklerindeki eksikliği veya gerçeğe aykırılığı ya da haber sitesinin sahibi veya sorumlu müdürünün gereken şartları taşımadığını tespit eden ilgili cumhuriyet savcısı, yayım durdurma talebiyle asliye ceza mahkemesine dava açmak yerine, asliye hukuk mahkemesinden internet haber sitesi vasfının kaybedildiğine karar verilmesini ister.

BAŞKAN – Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, ben tabii, alt komisyon çalışmaları sırasında eğer böyle bir düşünce varsa getirilmiş olması gerektiğini ve orada ayrıntılı tartışılmış olması gerektiğini düşünüyorum. Tam madde görüşülmeden beş dakika önce veriliyor, ne olduğunu anlamaya, nasıl bir şey getirdiğini algılamaya çalışıyoruz. burada önergeyi veren arkadaşımız ya da bu konuda öneride bulunan kimler ise onlar şunu açıklayabilirlerse... Bence biraz daha olumlu gibi görünüyor bu ama açıklamalarını

istiyorum arkadaşlardan. 5187 sayılı Basın Kanunu kapsamında olmaksızın yani İnternet ortamında yine çalışmalarına devam edebilecek anladığım kadarıyla. Sadece eğer bu beyanname verme koşullarındaki yasal yükümlülüklerini yerine getirmezse işte o kapsam dışına çıkartılıp ama yayını durdurulmaksızın normal bir İnternet haber sitesi olarak devam edecek, bunu mu anlıyorum, bunun mu anlaşılması gerekir diye düşünüyorum. Yani, bu basın kartının iptali vesair gibi şeyler yerine, bu şekilde belki bir düzenleme yapılması bence daha olumlu olmuş ama anladığım doğru mudur, arkadaşlarım bir açıklasınlar bunu. Yani, 5187 kapsamında olmayacak ama İnternet medyasında faaliyetine devam edecek. Orada çalışan gazeteci vesaire falan da varsa, basın kartının sahibiyse o basın kartı sahipliği de devam edecek, bunun mu anlaşılması gerekiyor?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Aynen öyle.

BAŞKAN – Tek cümlelik cevap veriyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani, o zaman bu tabii, özellikle... Ben şu anki düşünceme göre söylüyorum: Basın kartının iptali yoluna vesaire gidilmemiş olması nedeniyle biraz daha olumlu bir madde gibi görünüyor. Yazılı basının da durdurulması söz konusuysa, burada durdurulmamanın olmaması olumlu bir şeydir yani kapsamdan çıkarılması da olumlu bir şeydir. Her zaman için, kapsama da girmek istiyorsa beyannamedeki yasal koşulları, yükümlülükleri yerine getirerek de kapsama da girebilir. Bu yönüyle olumlu bir önerge gibi düşünüyorum ama tabii bu konuda diğer arkadaşlar ne söyleyecekler, onu bilemiyorum.

BAŞKAN – Adalet Komisyonu üyelerinin septsizme, şüpheciliğe kapılmamaları lazım. Doğru açıkladınız. Bu konuda Genel Müdür ilave bir bilgi vermek isterse... Evet, ondan sonra Oktay Bey'e söz vereceğim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, affedersiniz.

Yani, bu önergeyle aslında doğruya rücu ettik yani getiriliş amacı da buydu. Alt komisyonda farklı tartışmalarla farklı bir şekil almıştı. Biz de mahkeme kararına bağlanmasını özgürlük açısından daha uygun buluyoruz. Arkadaşımızın önergesi uygundur, katılıyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Buyursunlar Oktay Bey.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Alt komisyondan gelen metin, aslında hem ifade açısından hem de amaç açısından çelişkilerle doluydu. O metnin değişmiş olması ve bu önergeyle madde metninin düzelmiş hâle gelmesi nedeniyle önerge sahibine ben şahsen teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Mutlulukla ifade edeyim ki Sayın Başbakan Yardımcımız da aynı doğrultuda bakıyorlar ama izninizle, burada net olmayan ve üzerinde düşünülmeli gereken bir husus var. Bir İnternet haber sitesi bu işlemten sonra haber sitesi niteliğini kaybedecek diyelim, tamam, mahkemenin kararıyla bunu kaybedecek. Fakat bu tasarı, aslında işverenle çalışan arasındaki ilişkilere güvence getirmeyi amaçlayan bir tasarı, ana amacı o olan bir tasarı. Şimdi, o İnternet sitesi niteliğini kaybeden bir ortamda çalışan gazetecinin durumu, hukuki durumu ne olacak? Bunu belirleyen bir ifade konulursa yani yükümlülükler devam eder. Yeni bir husus, en azından öneriye eklenirse sanırım ki amaca daha fazla hizmet eder.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Murat Bey, buyurun Bakanım.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de yani aydınlanmaya ihtiyacı olduğu için söz aldım.

Biraz yani önergenin verilmiş şekli ve mevcut şeyi müphem kılıyor. Yani, şimdi, 8'inci maddede 2 tane fıkra var. Önerge diyor ki: "8'inci maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir." Tek fıkra var, 2 tane fıkra var burada. Şimdi, yayın durdurma müeyyidesine ilişkin hükümler...

BAŞKAN – O yazılı değil, fıkra.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ama bu şey yani...

BAŞKAN – Yok, yok, düzeltilmiş şekliyle geldi, size dağıtılamadı Murat' çığım.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Olabildiğince karıştırıyor yani bu sadece bunda olmadı, başka maddelerde de olduğu için yani biraz özen gösterilmesini rica ediyorum.

BAŞKAN – Katılıyorum.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Şimdi, 2 fıkra var burada, tek fıkra geliyor. Neyi kaldırıyoruz? Yayın durdurma uygulanmayacak, tamam, onu anladık. Basın kartı iptali var mı, yok mu?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Yok.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Önergeyle kalkıyor o.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Bu hâle geliyor işte, son hâli.

BAŞKAN – Ya, bu 8'inci madde, Murat Bey'in dediği gibi, şu önerinizde tek fıkra olarak...

RECEP ÖZEL (Isparta) – “lar” ı kaldırıyoruz efendim.

BAŞKAN – Tamam.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Yani, basın kartı iptali yok. Onun yerine, mecranın, İnternetin kapatılması...

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayır, niteliğinin değişmesi.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ne demek niteliğinin değişmesi?

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Yani haber sitesi artık değil, herhangi bir İnternet sitesinin.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ekran karartma...

BAŞKAN – Ekran karartmıyor veya kapanmıyor.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ekran karartılacak.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Hayır, hayır. Haber sitesi statüsünde değil sin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Süreli yayınların haklarından yararlanamayacak.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu kanuna tabi değilsin, bu kanuna tabi olmaktan çıkıyor o zaman.

BAŞKAN – Faaliyet türü değişiyor, ne yaparsanız yapın ama bu şey çok önemli yani, ibareler, (1)'inci fıkra, (2)'nci fıkra, çok önemli o yani Murat Bey'in işaret ettiği.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim, açıklığa kavuştu.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 5187 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin başlığı "Teslim ve muhafaza yükümlülüğü" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İnternet haber siteleri, yayınladıkları içerikleri, doğruluğu ve bütünlüğü sağlanmış şekilde altı ay süre ile muhafaza ve gerektiğinde talep eden yetkili mercilere teslim etmeye mecburdur.

Yayının herhangi bir şekilde soruşturma veya kovuşturma konusu yapılması hâlinde

bu işlemlerin sonuçlandırılmasının yetkili mercilerce ilgili internet haber sitesine yazılı olarak bildirilmesine kadar soruşturma veya kovuşturma konusu yayın kaydının saklanması zorunludur."

BAŞKAN – Buyurun Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Özellikle bu yetkili merci... Şimdi, “teslim ve muhafaza yükümlülüğü” olarak belirtiliyor 5187 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesindeki yapılan değişiklikle, teslim ve muhafaza yükümlülüğü. Burada maddenin tümüne baktığımızda, “Basımcı, bastığı her türlü yayının imzalı iki nüshasını, dağıtım veya yayımın yapıldığı gün, mahallin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim etmekle yükümlüdür.” Yani, Basın Kanunu'yla ilgili, yazılı basınla ilgili söz konusu şey bu ama “İnternet haber siteleri yayımladıkları içerikleri doğruluğu ve bütünlüğü sağlanmış şekilde altı ay süreyle muhafaza ve gerektiğinde talep edilen yetkili mercilere teslim etmeye mecburdur.” Yani, burada farklı bir merciden mi bahsediliyor? Özellikle bu maddeyi yazan arkadaşlarımız bunu bir açıklarlarsa... Cumhuriyet başsavcılığı bu konuda zaten yetkili ama burada yetkili merci kim yani (1)'inci fıkraya neden atıf yapılmamış da burada bir “yetkili merci” denilmiş. Biraz önce de söyledik yani bu nedir yetkili merci? İsteyen herkes yetkili merci mi olacak? TİB ya da MİT ya da bir başkası, ne olacak? Bunun açıklanmasını istiyoruz. Bu müphem bir durum ve her isteyene, kendini yetkili addeden her isteyene verilecek ise bu türden yayınlar, bu da yine basın özgürlüğüyle bağdaşan bir şey değildir diye düşünüyoruz. Bu konunun açıklanmasını talep ediyorum ben.

BAŞKAN – Yetki normları Anayasa'mızın, zannediyorum, 123'üncü maddesine göre ve yargısal düzenlemelere göre ancak kanunla oluşturulabilen normlardandır. Anayasa'nın 6'ncı maddesinin türev ilkesidir bu.

Genel Müdürüm, Dilek Hanım'ın bu suallerini bir şey yaparsanız. Nedir, kimdir veya hukukçu arkadaşım, yetki...

BASIN İLAN KURUMU GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ATALAY – Sayın Başkanım, bu alt komisyonda da tartışılan bir husus idi. Buradan kasıt, yetkili merciyle, özel kanunlarda yetkili kılınan mercileri kastediyoruz biz. Çünkü, değişik kanunlarda, özel kanunlarda bazı yetkili merciler olabiliyor ki bizim tespitimize göre cumhuriyet savcısı, mahkemeler ve yeri geldiğinde Türkiye Büyük Millet Medisi araştırma komisyonu da yetkili merci kapsamına girebiliyor efendim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – TİB de giriyor mu buna? TİB de girecek o zaman, değil mi? Yani, özel kanununun çerçevesinde olunca, 5651 sayılı çerçeve uyarınca TİB de girecek.

BAŞKAN – Şimdi, Dilek Hanım, bu konu şu: Burada, Anayasa'da ifade vardı -Oktay Bey de bilecek, arkadaşlar da bilecekler- yetkili merci, savcı vesaire. Yetkili merci şu: Yetkili merciyi bir yasama organı belirler. Kanun dışında bir normla yetkili merciyi düzenleyemezsiniz. “Şu idareye verilebilir mi?” O tamamen yerindedir veya Anayasa'ya uygunluktur. Şu anda biz yetkili merciyi ortaya koymuyoruz. Yargı organlarının, savcılığın, araştırma komisyonlarının eğer kurumsal, organik kanunlarında yetkileri varsa onlardır. Onun dışında, yasanın dışında birisini yetkili kılmanız mümkün değil. Yani, bu, yapısı itibarıyla cevaplandırılması mümkün olmayan bir norm.

Buyurun, herhâlde yine bir şey açıklayacaksınız.

Buyurun Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani, ben yeterince açılmadığını düşünüyorum bu konunun. Zaten mahkemelerde kovuşturma ya da soruşturma açıldığı takdirde yani son fıkrada bu konu belirtilmiş. Şimdi, diyelim ki “Basın Kanunu çerçevesinde cumhuriyet başsavcılıklarına verilir.” deniliyor. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Medisi ya da işte, diyelim, araştırma komisyonları bu konuları talep ettiğinde cumhuriyet başsavcılığı “Ben size bunu göndermem.” demez. Yani, yine orada da, Basın Kanunu kapsamında da bu yasal, belirtilen yerlere gönderilebilir ama burada yani cumhuriyet başsavcılığı bu konuda yetkili merci yine olsa, özellikle bu konulan ilk fıkrada yani oradan kim isterse artık gerçekten Anayasa çerçevesinde, işte, Türkiye Büyük Millet Meclisi, soruşturma yapılan yerler, onlar istediklerinde oradan gönderilse... Çünkü “yetkili merci” dendiğinde burada o müphemlik ortadan kalkmıyor. Yani, arkadaşımız açıkladı işte. Türkiye Büyük Millet Medisi araştırma komisyonları falan ama TİB de var mı? Tabii, doğal olarak TİB var burada yani yazılmasa da var. Neden var? 5651 sayılı Yasa çerçevesinde zaten belli süre yayınlarını saklamak durumundalar, TİB istediğinde vermek durumundalar hatırladığım kadarıyla, 5651'e göre. Zaten oradaki yükümlülükleri devam ediyor. Burada yeniden bu altı ay süreyle sakladıkları yayınları da TİB'e de verme zorunlulukları var yani bu, açık görünüyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – TİB var zaten.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Biz biraz önceki söylediğimizle eşdeğer bir şekilde, özellikle İnternet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin de haber kaynaklarını açıklamaması konusunda TİB Başkanlığının bu konudaki yetkilerinin sınırlandırılmasını -gazeteci olanlardan özellikle- talep ederken burada da aynı şekilde, aynı mantığın devamı çerçevesinde TİB'in bu şekilde isteyememesi yani cumhuriyet başsavcılıklarına bunların verilmesi, cumhuriyet başsavcılığı çerçevesinde kimler istiyorsa Basın Kanunu kapsamında olduğu gibi onların isteyebilmesinden bahsediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5187 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İnternet haber sitesi sorumlu müdürü, hazırlanan düzeltme ve cevabı birinci fıkradaki usul ve esaslara göre kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve tekzip başlığı altında bir hafta süreyle yayınlar.

İnternet haber sitelerindeki içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi, 5651 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerinde düzenlenen usul ve esaslara tabidir."

BAŞKAN – Evet, buyurun Dilek Hanım, sözünüz var.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Dilek Hanım olmasaydı bayağı erken bitirecektik ama, Dilek Hanım sağ olsun.

BAŞKAN – Yok, yok, erkenlik yok. Diyalektik, bizim Komisyonun usulü diyalektik ve kısıtlama yok.

Buyurun Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkanım, burada, özellikle bu düzeltme ve cevap hakkıyla ilgili bir düzenlemeden bahsediyoruz yani farklı bir şey söylemiş olmayayım diye bakıyorum. İnternet haber sitesindeki sorumlu müdürlerin de bu tezkip haklarını kullanabileceklerinden bahsediliyor. Ancak... O maddeyi bulmaya çalışıyorum şimdi şeyde.

BAŞKAN – Biz farz ederiz onu, bulmayın Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hayır, hayır. Şimdi, madde sayıları değiştiği için, o nedenle yanlış bir şey söylemeyeyim diyorum.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Karşılaştırmalı metin gelmiş ama çıkamıyorum içinden yani.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet yani.

“Düzeltilme ve cevabın yayımlanması” başlığı altında “İnternet haber sitelerinin bu yükümlülüğü yerine getirmemesinin yaptırımı da düzenlenmektedir.” demişim, umarım, yanlış bir yeri okumuyordumdur. “Ancak, kesinleşmiş mahkeme kararlarına rağmen düzeltme ve cevabın yayımlanmaması durumunda yazılı basın için var olan para cezası yükümlülüğü İnternet haber siteleri için önerilmemektedir.” demişim. Zannedirim, biraz maddeleri karıştırdık ama şimdi “Bir hafta süreyle yayınlanır.” deniyor. Diğerlerinde, şimdi söylediğim özellikle, yayımlanmayanlarla ilgili, yazılı basında tirajı 100 bin olan gazetelerde yayımlanması söz konusuyken bu cevap ve düzeltme hakkının yayımlanmamasıyla ilgili, burada bizim istediğimiz tarzda yani tıklanma oranı ve yeterli bir şekilde insanların kendilerini ifade edebilecekleri, görebilecekleri, cevap ve düzeltme haklarının yerine ulaştığını gösterecek şekilde bir ayrıntının var olması gerektiğini düşünüyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – İnsanlığın en büyük tehlikelerinden birisinin, tehditlerinden birisinin dijital olduğunu düşünüyorum. Çok erken olgunlaştırıyor. 15 yaşında 60 yaşının birikimleri var ve bir beyin, düşünce patlaması veya kirlenmesi, neyse, bu farklı bir durum.

Teşekkür ediyorum.

Önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun meslektaşım.

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Bu maddeyle ilgili bizim çeşitli çekincelerimiz var. Düzeltme ve cevap hakkının kullanılmasının ifade özgürlüğü, özellikle de saldırıya maruz kalan kişinin ifade özgürlüğü bakımından çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – “Yetersiz süre.” diyorsunuz.

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Bu işin başka bir boyutu ancak birincisi: Düzeltme ve cevap metninin bir hafta boyunca ana ekrandan ulaşılabilirlik şeklinde yayınlanmasının amaca ne kadar hizmet edeceğinden çok emin değilim. Birincisi, bir hafta çok uzun bir süre, hiçbir haber bir hafta boyunca ana ekranda kalmıyor. İkincisi de, ilgili habere ulaşılabilmesine rağmen, erişilebilmesine rağmen düzeltme ve cevap metnine erişilemez hâle geliyor. Dolayısıyla, bu düzeltme ve cevabı daha önce yayınlandığı şekilde bir gün süreyle yayınlayıp, düzeltme ve cevabın da altında yayınlanması gibi bir uygulamaya gidilmesi içerik çıkartılmadığı sürece, eğer içerik çıkartılırsa da düzeltme ve cevabın çıkartılmasının daha doğru olacağı kanaatindeyim, birinci düşüncem bu.

İkincisi de, teknik olarak 5651 sayılı Yasa ve ilgili yönetmeliklere atıf yapılıyor içeriğin yayından çıkartılması konusunda. Anayasa’nın 13’üncü maddesi temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceğini söylüyor, dolayısıyla 5651 sayılı Yasa’nın zaten şu anda çok ağır hükümler içerdiğini düşünüyoruz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de çok ciddi eleştirileri oldu, Ali Yıldırım Türkiye kararında. Bu varken bir de yönetmeliğe atıf yapılmasının hem anayasal düzene aykırı olacağını hem “kanunların belirliliği” ilkesine aykırı olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli Bakanım, ben de not koymuşum. Anayasa’nın 13’üncü maddesi bir defa özgürlüklerin hem kullanımının hem de sınırlandırılmasının ancak belli bir normla... Birinci norm Anayasa, Anayasa’nın kendisi sınırlayabilir normları, buna “içerik sınırlamaları” diyor. İkincisi, kanunla olur. “Kullanım esasları” tabii, “sınırlama” değil. Eğer bu “sınırlama” olarak kabul edilirse -arkadaşımın görüşüne katılıyorum- yönetmelikler çıkarılabilir ama kullanım esasları olarak kabul ediliyorsa bu mümkün, mevzuata göre kullanılır. Takdir sizin. Önerge de yok. Genel Kurul aşamasında, redaksiyon yetkisinde ben “yönetmelikler” ibaresinin çıkarılmasının

daha yararlı olacağını düşünüyorum. Eğer bizi yetkilendirirseniz redaksiyon yetkisi içerisinde bunu şey yapabiliriz, takdir sizin, ona göre şey yaparız.

Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, ikazınız çok önemli. Tabii, avukat arkadaşımız da söze başlarken saldırıya uğrayan kişi adına öncelikle konuştu. Aslında kanunumuzun amacı hem kurumları ama hem de kişileri korumak. Yani, öylesine edepsizce, öylesine hukuk dışı, öylesine insanlık dışı yayınlar, yorumlar, şunlar, bunlar yapılıyor ki burada “Ne yapalım, İnternet haber sitesidir, ne yapsa yeridir.” diyemeyiz. Dolayısıyla, caydırıcılık vasfını da getireceğimiz bir plan önermemiz lazım, böyle bir öneri yaptık. Ancak ilgili yönetmeliklere bizce de gerek yok, “5651 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat” diyebiliriz veya sadece “kanun” da diyebiliriz.

BAŞKAN – Tabii, tabii, olabilir yani “mevzuat” denebilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Bu konuda redaksiyon olabilir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

“İlgili mevzuat” yani “sayılı kanun ve ilgili diğer mevzuat” ibaresiyle yönetmeliğin düşürülmesi ile maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum Avukat Bey.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 5187 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin başlığı “Teslim ve muhafaza yükümlülüğüne uymama” şeklinde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasında yer alan “basıncı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile teslim ve muhafaza yükümlülüğünü yerine getirmeyen İnternet haber sitesinin sorumlu müdürü” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 5187 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İnternet haber siteleri için ise düzeltme ve cevap yazısının yayınlanmaması veya 14 üncü maddede belirtilen şartlara uyulmaksızın yayınlanması hâllerinde hâkim ayrıca, masraflar yayın sahibi tarafından karşılanmak üzere, bu yazının bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren iki İnternet haber sitesinde yayınlanmasına karar verir.”

BAŞKAN – Evet, söz? Yok.

Önerge? Yok.

Arz ediyorum...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkanım, biraz önce, tabii, maddelerin artık şeyi değiştiği için, o nedenle tam anlamıyla bu konuya değinememiştik.

Şimdi, özellikle Basın Kanunu’nda yapılan bu maddede düzeltme ve cevabın yayınlanmaması ile ilgili yaptırımlar öngörülüyor. Bu yaptırımlar öngörülürken yazılı basınla ilgili özellikle “Tirajı 100 binin üzerinde olan iki gazetede ilan şeklinde yayınlanmasına karar verilir.” denir iken burada “İnternet haber siteleri için ise iki sitede yayınlanmasına karar verilir.” denmesi doğru ve kapsayıcı bir şey değildir. Özellikle tıklanma sayısı çok önemlidir burada yani kıyıda köşede kalmış bir İnternet haber sitesinde bunların yayınlanması doğru olmayacaktır, amacı tam anlamıyla karşılamayacaktır.

Bütünü üzerinde konuştuğumda da belirttiğim gibi -daha önce basın kuruluşları da bunu belirtmişlerdi- yazılı basında bile cevap ve düzeltme hakkını yayınlamadığı takdirde, bu başka bir yerde yayınlanırken bunun masrafının kimin tarafından karşılanacağı sorun olur iken, şimdi, hem burada tiraj sorunu yani tıklanma sorunu dile getirilmemiş hem de masrafın kim tarafından karşılanacağı da genel olarak maddenin aslında genel sorunu; bu konuyla da ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu eksik kalan iki konunun düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz Sayın Başkanım bu maddede.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Konuşmalarınız zapta geçmiştir. Yürütme organı bu ihtiyaç içerisinde ise Genel Kurulda veya şu anda beyanda bulunabilir; ben böyle bir beyanı göremiyorum.

Ben maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 5187 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Basılmış eserler" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya internet haber siteleri" ibaresi, "günlük süreli yayınlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve internet haber siteleri" ibaresi ve ikinci fıkrasında yer alan "tarihten" ibaresinden sonra gelmek üzere ", internet haber siteleri için ise yayın tarihinden" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Evet, söz?

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Ben istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sevgili Kardeşim.

BASIN KONSEYİ TEMSİLCİSİ AV. OKTAY HUDUTİ – Bu madde esas olarak İnternet haber sitelerinin de muhakeme şartları ve benzeri usullerden yararlanabilmesi için getirilmiş durumda ama buradaki başka bir ciddi ayrıma dikkat çekmek istiyorum ben: Beyanname veren bir İnternet haber sitesinde, örneğin kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçuyla açılan bir davada - kamu görevlisini vermemin sebebi aynı gün başlaması, özellikle veriyorum bu örneği- dört aylık bir muhakeme zaman aşımı varken bire bir aynı yazıyı yazan ve beyanname vermemiş bir İnternet haber sitesinde yazan bir kişi için böyle bir şart yok, çok daha uzuyor şikâyet süresi. Bunun esas olarak ceza adalet sistemine aykırı olduğunu düşünüyoruz çünkü eylem bire bir aynı, ikisi de haber verme şeklinde yapılan eylem veya yorum yazısı yazmak olarak yapılan eylem ancak birisinde muhakeme şartı ile yargılanmama gibi bir yola gidilebiliyorken birisinde gidilebiliyor olmasının gazetecilik açısından kabul edilemez olduğunu düşünüyoruz. Bunu takdirlerinize arz etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, tutanağa geçti sözleriniz.

Maalesef, bu farklı zaman aşımaları meselesi Anayasa'nın 83'üncü maddesinde var, memurların görevleri boyunca zaman aşımı işlemesi, işlememesi, milletvekillerinde falan, bu.

Evet, önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Fakat, arkadaşlar, bu ibare değişikliklerini tek maddeye toplayın; 2'nci maddede ibare değişikliği var mesela.

Evet, 14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 5187 sayılı Kanunun 11 inci ve 13 üncü maddelerinin birinci fıkraları ile 27 ncı maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarına "Basılmış eserler" ibarelerinden sonra gelmek üzere "veya internet haber siteleri" ibareleri eklenmiştir.

BAŞKAN – Evet, söz?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu alt komisyon çalışmaları sırasında basın kuruluşlarının bizlere bu konuda eleştirilerini ilettikleri konu, önemli bir şey diye düşündüğüm için ben bunu zaten muhalefet şerhine ekledim.

Basın Kanunu'nun 11'inci maddesindeki "Cezai Sorumluluk", 13'üncü maddesindeki "Hukuki Sorumluluk" ve 27'nci maddesindeki "Görevli Mahkemeler ve Yargılama Usulü" maddelerine İnternet haber siteleri de ekleniyor. Ancak Basın Kanunu'nda cezai sorumluluklarla ilgili 19, 20, 21, 22, 24 ve 25'inci maddelere atıf yapılmıyor. Yani, bu durumda İnternet haber sitelerinde bu maddelere giren bir suç işlendiğinde Basın Kanunu kapsamında bu konularda cezai müeyyideler söz konusu olabileceken şimdi "‘Kanunilik’ ilkesi çerçevesinde İnternet haber sitelerinde işlenen bu suçlara ilişkin herhangi bir cezalandırma yoluna gidilemeyebilir." diye bir kaygıları var, bunu dile getirmek istiyorum burada. Yani, bunu Bakanlık bürokratları ve Sayın Bakanımız düşünebilirse eğer, özellikle bu Basın Kanunu kapsamındaki suçlarla ilgili buraya atıf yapılmamış olmasından dolayı cezalandırılmama konusu söz konusu olabilir mi, yani bu bir teknik eksiklik midir? Bunu dikkate almaları, bu eleştiriler çerçevesinde bu tasarıya bakmaları gerektiğini kendilerine iletmek istiyorum.

BAŞKAN – Dilek Hanım, beyanınıza bir anayasacı Başkanınız olarak karşılık vermek isterim: Basın devamlı özgürlük ister. Tamam, suç işlesin ama ceza özgürlüğün en ağır sınırlanmasıdır. Bir alanda cezaya atıf yapılmamış olması, ceza veya suç normlarına veya usul normlarına atıf yapılmamış olması o alanda özgürlüğü geniş tutma anlamına gelir. Ben muhalefet stratejisi bakımından bu hatırlatmanızın doğru olup olmayacağını düşünmeniz daha yerinde olacağını düşünüyorum. Ama ben özgürlükçü yaklaşıyorum, keşke atıf yapmasalar çünkü en ağır özgürlük sınırlamasıdır.

Bir açıklama yapmak ister mi, efendim, Hükümet bu konuda?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Başkanım, özellikle mesela şeyler var: Cinsel saldırı, cinayet ve intiharı özendirme, kimliğin açıklanması gibi, 18 yaşın altındakilerin kimliğinin açıklanmaması gibi maddeler var.

BAŞKAN – Anladım. O cinsel saldırı olsa suç olur zaten, genelde suç olur.

Evet, açıklama? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Peki, maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Evet, “Bakanlar Kurulu” yürütür diyor, “Başkan yürütür.” demiyor Sayın Başbakan Yardımcım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Adalet Komisyonu Başkanını mı kastettiniz?

BAŞKAN – Ben, ben yürütürüm, “Başkan” ben anlamında.

RECEP ÖZEL (İsparta) - Yanlış anlaşıldı ama sizin dediğiniz yanlış anlaşıldı, düzeltin.

BAŞKAN – Ya yok efendim.

Arkadaşlar, bu aslında yürütme ve yürürlük maddesinin birlikte olması lazım, birlikte oylanması lazım. Yürütme organı yürütür, yürütme organı kimse odur.

Evet, Bakanım buyursunlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; kıymetli görüşlerinize ve katkılarınıza kanun tasarımız Komisyonumuzda kabul edildi. Tümü üzerinde bir oylama da gerekiyor mu bilmiyorum, maddeler bittiği için söylüyorum.

BAŞKAN – Yapacağız tabii.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Ben çok teşekkür ediyorum ilginizden, katkınızdan dolayı.

Gerçekten, özellikle bu alanda çalışan, İnternet medyasıyla ilgili kurumların bizden talepleri olmuştu, biz de konuyu olgunlaştırdık. Daha önce de beyan etmiştim: 15'e yakın kurumdan, kuruluştan -gazeteciler cemiyetleri de dâhil olmak üzere- görüş bildirmelerini istemiştik, bunlardan 10'u katkı sağladılar. Burada düşüncelerini ifade eden Konsey, Gazeteciler Cemiyeti ve diğer kurumların da büyük katkıları oldu, ben çok teşekkür ediyorum.

Bir iki cümle ilave edeceğim. Burada ortaya çıkan, özellikle Sayın Oktay Ekşi Beyefendi'nin de her zaman ileri sürdüğü hususlar üzerinde bir çalışma yapmamız lazım. Bu ayrı ve özel bir çalışmadır çünkü bu alanda, basın sektöründe sıkıntılar çok büyük. Bu sıkıntıların giderilmesi hem basında çalışanları hem de basınla ilgili özgürlük alanlarını doğrudan ilgilendiriyor.

Hatırlayacaksınız, 2008'de sosyal güvenlikle ilgili kanun çıkarken basında çalışanların fiilî hizmet zamları, daha doğrusu arkadaşların ifadesiyle “yıpranma payları” da bazı kurumlarda çalışanlarla birlikte iptal edilmişti. Sonradan bu zahmetli ve yorucu işte çalışanların da fiilî hizmet zammı almaları konusunda büyük bir talep oldu. Sanıyorum 2012'nin Ocak ayında bütün partilerimizin de verdiği bir önergeyle fiilî hizmet zammı kabul edilmiş oldu. Ama bu meseleyi çözmiyor yani bu çok büyük bir parçanın çok küçük bir kısmı. Bugün sadece kanundan kaynaklanan eksikliklerden de bahsedemeyiz. Medya sektöründe özellikle işverenlerin, patronların olumsuz tutum ve davranışları sebebiyle basın çalışanlarının hiçbir güvencesi yok. Çok düşük ücretlerle çalışıyorlar, her an kapı önüne konulma tehlikesi var, kıdem tazminatları yok ve grev yapmaya kalkanlar da yıllarca sürse bile -levhaları asılı olduğu için söylüyorum- hiçbir hak elde edemiyorlar. Bunun doğrudan Hükûmetle olan kısmı çok azdır ama medya patronlarıyla ilişkili yönleri de çok fazladır. Bu konuda çalışan sendikaların da çok fazla etki ve yetkilerinin olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla, meseleyi çok kapsamlı ele almak zorundayız.

Basın Kanunu benden önceki bakan arkadaşım tarafından büyük bir itinayla çıkarılmış. O zaman da ilgili kişiler, kurumlar, kuruluşlar davet edilmiş, onların önerileri dikkate alınmış ve biz on yıldan beri sorunsuz bir Basın Kanunu –“Sorun vardır.” diyenlere de belki hak vermek lazım ama- büyük ölçüde işlerin çözüldüğü bir kanunla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, Basın İş Kanunu ve diğer kanunlarda güncel olarak ne yapılması gerektiğini arkadaşım Genel Müdür de ifade etti, 3 büyükşehirde çalıştaylar yapmak suretiyle ortaya koyacağız. Hangi bakan arkadaşımız bu konuda o zaman görev başında olur bilemem ama bunun mutlaka yapılması lazım çünkü

bu Türkiye'yi doğrudan ilgilendiren bir konu, sadece çalışanları değil. Ben buradaki tüm arkadaşlarımızın da, katkı sağlayacağına inandığımız tüm paydaşlarımızın da o çalıştaylara davet edilmesini ve oralarda da görüşlerini ifade etmelerini bekliyorum.

Bir sıkıntı var, o sıkıntı şudur: Şimdi, Gazetecileri Koruma Komitesi veya, işte, Freedom House ve diğerleri zaman zaman Türkiye'yle ilgili raporlar yayınlıyorlar. Bize de geliyorlar, ben de düşüncelerimi ifade ediyorum. Bu düşüncelerimizi aldıktan sonra başkalarıyla da görüşüyorlar ve sonunda raporlarında "Türkiye'de basın özgürlüğü yok." işte "Şu sıradaydı, şu kadar sıra arkaya düştü." Biz özgürlük olmayan bir ülke olarak tanıtılıyor. Bir bakan olarak değil ama bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak bundan utanç duymamız lazım. Nasıl böyle raporlar tanzim edilebilir? Gerçekten durum bu mudur? Gerçek durum bu değilse niçin böyle raporlarda "Şu kadar gazeteci cezaevindedir, tutukludur veya hükümlüdür." deniliyor?

Benim araştırma sonuçlarımdan birisi gazeteciliğin ne olduğu konusunda düşünülüyor. Şimdi, bir insanın mesleğini sorsanız –biz milletvekiliyiz ama sokaktaki vatandaş "Ben bakkalım." diyebilir, "Ben kasabım." diyebilir, "Ben matbaacıyım." diyebilir, "Ben taksi şoförüym." diyebilir. Aynen bunun gibi birileri de "Ben gazeteciyim." diyor ama o gazetecinin hangi suçu işlediği için cezaevinde olduğuna baktığınızda, banka soymaya teşebbüsten dolayı cezaevinde olduğunu görüyorsunuz veya öldürmek fiilinden dolayı tutuklu olduğunu görüyorsunuz veya bölücü bir terör örgütüyle veya bir başka terör örgütüyle doğrudan eylem birliği içinde patlayıcı sakladığını veya bir başka yere naklettiğini görüyorsunuz. Şimdi, "gazetecilik" sıfatı bu kadar ucuz mu Allah aşkına yani biz kime "gazeteci" diyeceğiz? Herkes "Ben gazeteciyim." dediği zaman gazeteci mi olacak yani bunun bir sınırı yok mu?

Türkiye'de yani 1960'lı, 1970'li, 1980'li yıllarda öyle müteahhitler türedi ki... Manisa'nın en kıymetli müteahhitleri bir ayakkabıcıydı, ayakkabı tamirciliğinden gelmişti. Sonra eline küçük bir sermaye geçirmiş, ev yapmaya başlamıştı, ondan sonra da adı "müteahhit"e çıktı. Sonradan, tabii, Yalova'daki depremde evleri üst üste yığılan Veli Göçerler gibi bunların da yaptıkları sorunlu olmaya başladı. Yani, bir insana "müteahhit"i niçin diyeceğiz, hangi sıfatla diyeceğiz, neyi başardığı için diyeceğiz? Bir meslek kriterimiz yok.

Basın kartı sahibi 14 bin arkadaşımız var. Bir insanın "Gazeteciyim." demesi için basın kartı sahibi olmasına gerek yok, onun ayrı şartları var. Yani, bu çalıştaylar yapılırken de kim gazetecidir, kim değildir... Nefret kusan insanlar var, belli amaçlarla çıkan 500-600 tirajlı gazeteler var. Sadece Türkiye Cumhuriyeti'ne düşmanlık yapmak için, attığı başlıklarla sadece propaganda yapan değil "Öldür." diye emreden, şiddeti gösteren ama "Gazeteciyim." diyen insanlar var. Yani, olumsuz noktalardan hareketle belki bir tarife gitmemiz lazım, kim gazetecidir? Kendisi "Gazeteciyim." demesi ne rağmen gerçekten "gazeteci" sıfatını taşımaya layık mıdır, kriterlere sahip midir, bunu kullanmamız lazım.

Mesela, en son, diyelim ki 49 kişi içeride tutuklu ve hükümlüdür. Bu sıfatı taşıyan veya taşıması gerekenleri dikkate aldığınızda bunun 5'i geçmeyeceğini görürsünüz. Geri kalanlar kendilerine "gazeteci" diyen ama mermi yerine elindeki kalemin mürekkebinin damlatmaya çalışan insanlardır. Bu konuda ben -arkadaşlarımızın mutlaka özgün düşünceleri vardır- gazetecilik mesleğini ve sıfatını gerçekten taşımaya layık olmak için hangi kriterlere ve ölçülere sahip olunması gerektiğinde de düşünülmesini arzu ediyorum. İnşallah, kapsamlı toplantılarda arkadaşlarımızdan istifade edebileceğimize inanıyorum.

Fedakârlığınız için çok teşekkür ederim. Ramazanınız mübarek olsun. İnşallah kanunumuz da hayırlara vesile olur Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sağ olun.

Oylamadan önce söz aldığınız için, tabii, Komisyon üyesi bir arkadaşım söz istiyor.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Hoşgörüsüne sığınıyorum Sayın Başbakan Yardımcımın, ondan sonra konuşmak istemezdim ama mevzu şey olunca...

Ben de öncelikle bu tasarının hayırlı olmasını diliyorum. Çok teşekkür ediyoruz Sayın Başbakan Yardımcımıza, özel gayretleriyle bu noktaya geldi yoksa bu ikinci döneme kalırdı.

Şu bir gerçek: Düşünce ve ifade hürriyeti bugün toplumumuzun en büyük, vazgeçilmez değeri. Ve bu işin emekçileri basın çalışanlarının durumu çok kritik. Hep birlikte onların çalışma şartlarını, iş güvencelerini korumak durumundayız.

Şimdi, bu konuda neler yapılabilir? Çalıştaylar serisinden bahsedildi.

Sayın Başkanım, siz de biliyorsunuz, çalışma hukukumuzda, iş hukukumuzda "teşmil" diye bir yöntem var, bizim pek başvurmadığımız bir sistemdir. Eğer siyasi irade basın çalışanlarını koruma konusunda bu kararlılığını devam ettirecekse Anadolu Ajansında yapılan sözleşmeyi, toplu sözleşmeyi diğer bütün basın kuruluşlarına teşmil ettiğiniz zaman başka hiçbir şeye gerek yok, hepsi

Anadolu Ajansında çalışan kardeşimiz kadar güvenceye sahip olur, bu işin en kestirme yoludur ama bu bir tercih meselesi. Tabii, bu çok tartışılması gereken bir konu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Efendim, kanunun tümünü yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kanun kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

Ve, Genel Kurul müzakerelerinde bizim arkadaşlardan seçilen temsilcileri, sözcüleri okutuyorum:

Şuay Alpay, Ali İhsan Yavuz, Hakan Çavuşoğlu.

BAŞKAN - Evet, arkadaşları ismen oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu muhalefet şerhi için veya karşı oy için ne kadar zaman uygun olur arkadaşlar, yedi gün uygun mu efendim? Peki, yedi gün diyoruz, Başbakan Yardımcımız istirham ediyor, yedi gün diyoruz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani, ayın 20'sine kadar olabilir mi Başkanım? Ayın 15'i de diyebiliriz zannediyorum, biraz zamanımız kalsın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Ben iki gün diyorum.

BAŞKAN – İki gün yetmez efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Eski muhalefet şerhleri tekrar ediliyor zaten.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Muhalefet şerhi hazır ama bir iki eksiklik var.

BAŞKAN – Bu bir ilke değil, bu hafta sonuna kadar diyelim, tamam.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Lütfen, bakın ben özellikle bu tasarı için geldim.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Eğer gündeme alınma ihtimali olursa, Sayın Başbakan Yardımcım, bu süreci hızlandırırız.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hızlandırırız elbette.

BAŞKAN - Peki efendim, ben yedi gün diyorum ama iki günde verebileceğinizi farz ediyorum, süratle verirsiniz.

Evet, redaksiyon yetkisini de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum anlayışınıza.

Sayın Başbakan Yardımcım, hayırlı olsun.

Arkadaşlar, hayırlı olsun, basınımız için de hayırlı olsun, sağ olun.

Kapanma Saati: 12.55